

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 321

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XII METAI

ANDRIUS VALUCKAS

KLAJŪNO UŽRAŠAI

(Tęsinys)

Rytą reikėjo gauti leidimą greituoju traukiniu važiuoti, bet juos pradeda išduoti tik greitam traukiniui išėjus, kitai dienai, todėl sukombinuojau patekti į traukinį be leidimo. Traukinyje tokių dauguma. Kartu su manim sėdi keturi vokiečiai nelegaliai pabėgę iš Čekijos, nuo Karlsbado, dvi mergaitės iš Silezijos, kurių viena norinti motiną vežtis atgal į Goerlitz (neaiški istorija), ir buvęs karys iš Karaliaučiaus (Koenigsberg). Didelė migla pereiną dieną ir naktį padėjusi jiems pereiti sieną, o šiaip reikia papirkti komunistinius kareivius, budinčius revoliucijos sargyboje. Bėglių žiniomis tiek lenkai, tiek čekai žudo žydus, kad galėtų pasisavinti jų turtą. Žydai gelbstisi slapta bėgdami per sieną. Rusai su čekais sugyvena blogai. Lenkai paleidžia vokiečius visiškai be nieko.

Važiuojant prisimena man trijų vokiečių, buvusių kareivių, politinis ginčas Hof geležinkelio stotyje. Vienas jų be kojų, nuo Dresden, kitas be kojos ir rankos iš Austrijos, ir trečias be akies iš anglų zonos. Jų nuomonės sutapo, kad Vokietija tik per kaž kokią išdavystę pralošusi karą ir kad "Vokietija negali būti demokratiška", — mintys įdomios, nes plikiai nuogos.

Lapkričio 3 d., Wuerzburg Frankenhale įvyko vietos komunistų susirinkimas, dalyvavo apie trys tūkstančiai, kurių mažiau 90% buvusių nacių. Taip sako vietos žmonės gerai pažįstą asmenys, patys vietos seni vokiečiai. Jų tarpe ir buvusių aukštųjų nacių pareigūnų. Tai dar vienas įrodymas, kad tos dvi sistemos yra giminingos.

Vėl ragina lietuvius išsikelti iš likusių vilų. Augsburg stovykloje buvo lietuvių tarpe ieškoma buvusių vokiečių karių, kai kurie žmonės net buvo kelėtai dienų įkisti į vokiečių kalėjimus.

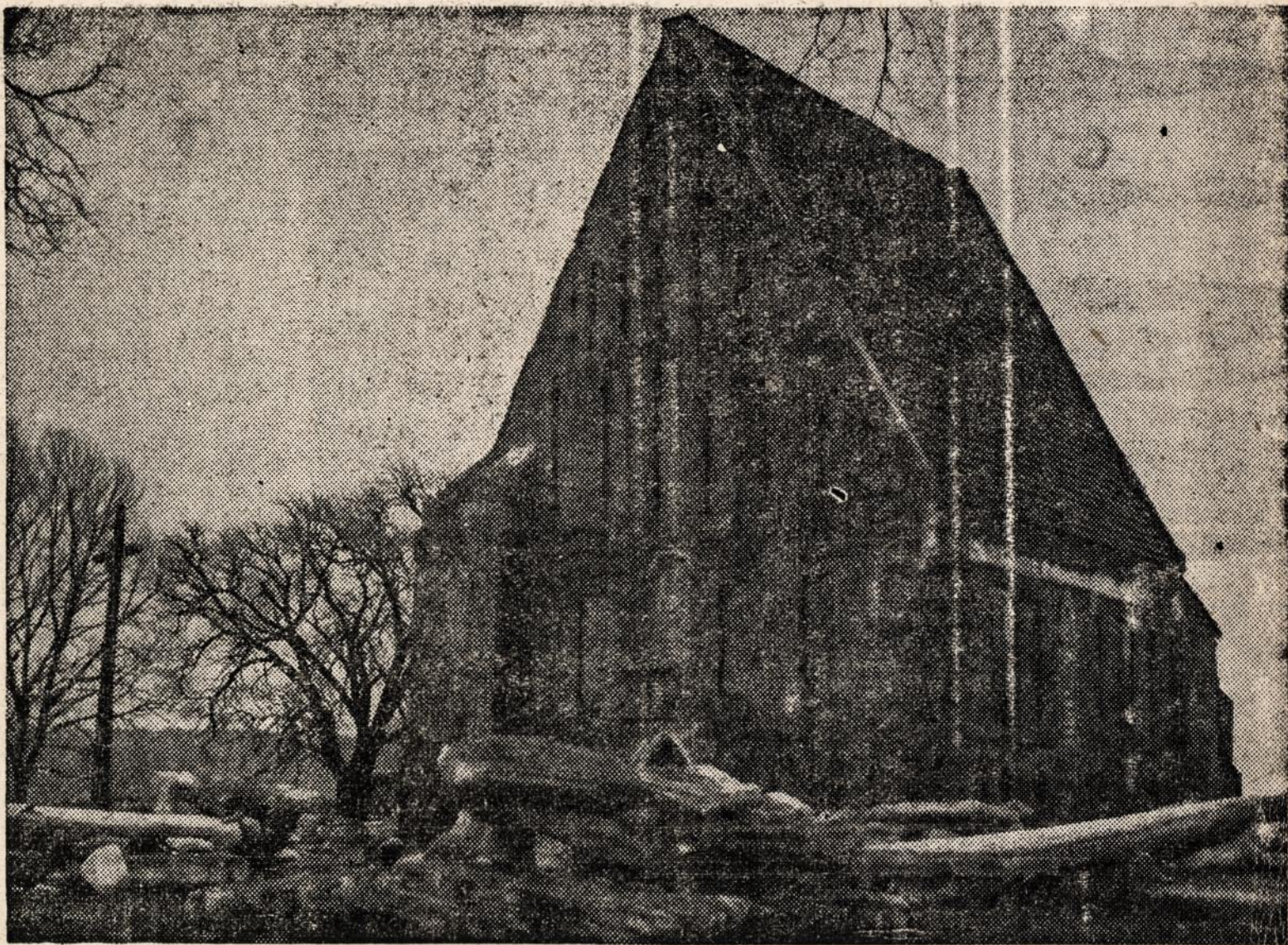
Vilniaus radijas kalba apie raudonąsias gurguoles ir lenktynes išpildyti nustatytas pyliaivas pagal planą ir jas perpildyti, viršyti, du šimtus ar tris šimtus nuošimčių... Žiaurus aruodų šlavimas.

Lapkričio 7 d., 10 val. ryto amerikoniai įsakė Lietuviai Sąjungai apleist namą, Mergentheimerstrasse 62, per keturias valandas. Sąjunga paskubomis išsikraustė į gyvenimui netinkamą, bombų sugriautą namą, toj pat gatvėj, 64, o ten susikraustė vokiečiai — gražus amerikonių indėlis bolševikinės revoliucijos 28 metų sukaktuvių proga, matyt, rusai juos pakvietė baliavoti...

Lapkričio 14 d. šiandien krata Lietuviai Sąjungoj. Dalyvavo trys vokiečių kriminalinės policijos valdininkai, amerikietis karininkas ir kareivis. Nusavino rastas odines pirštines, jas užsimovė ir išėjo. Keisti papročiai.

Lapkričio 19 d. mirė Stasys Jasiunskas, buvęs aviacijos kapitonas, Lietuvos Laisvės Kovotojų sąjungos pirmininkas. Šis simpatiškas patriotas, kankintas bolševikų ir vėliau nacių kalėjime, mirė širdies liga, nors palyginti visiškai jaunas vyras. Dar vienas lietuvis palaidotas svetimoje žemėje...

Sužinau, kad Mečys Mackevičius yra sveikas ir gyvas Lenkijoje ir greit patek-

ZAPIŠKIO BAŽNYČIA IŠ VYTAUTO LAIKŲ

sią į vakarus — tai tikrai linksma žinia po tiekios nelaimių ir vargų.

Lapkričio 26 d. Į klausimą, kodėl Austrijoje per rinkimus nelaimėjo komunistai, atsakė vietinis vokietis komunistas: buvęs aukštas SA pareigūnas: "Todėl, kad jie neturėjo nacių!" Atviras pasisakymas.

Lapkričio 27 d. Nuvažiuoju pas buvusią šeimninę ūkininkę, kur dirbau vasarą, prie Dettelbach, Neuses am Berg kaime. Dabar jai darbininko nereikia, turi tris buvusius kareivius. Už kalėdinę žąsį paprašė neįmanomos kainos, vienos poros darbo batų, kas pinigais, pagal dabartines kainas išeitų apie keturis šimtus markių — jokios pagarbos vokiškos markės vertei. Tenka išsiskirti be nieko.

Dettelbach mieste užėjau nedidelėn spaustuvėn pasiteirauti dėl laikraščio spauzdinimo, norėjęsi išleisti laikraštį "Varpas", bet jie neturi popierio ir susitarti nepavyksta. Ten susipažįstu su tariaimai besislapstančiu ukrainiečiu Dr. Kos, neaiškiu žmogum.

XV.

Gruodžio 10 dieną, 1945 m., Švedijos uoste Trelleborg sovietų laivas išsivežė švedų išduotus pabaltiečius: 140 latvių, 10 lietuvių ir 7 estus. Jie švedų suimti badavo, žudėsi, buvo daromi žygiai juos išlaisvinti, bet švedai juos atidavė Stalinui suėsti, būk už tai, kad jie patekė Švedijoje vokiečių karių uniformoje. Visi žinome, kad vokiečiai, nesiskaitydami su tarptautine teise, juos prievarta paėmė kariuomenėn, o dabar jie vėl prievarta patenka kitam Lietuvos priešui. Tai tikrai juoda dėmė kaimyniškuose Lietuvos švedijos santykiuose, tuo labiau, kad tai jau antras išdavimas — prieš kiek laiko jie išdavė Sovietų Rusijai Lietuvos aukso atsargas padėtas švedijos bankuose.

Švedijoje ieškojo prieglaudos nuo bolševikų teroro 20,000 estų, 5,000 latvių ir keli šimtai lietuvių, daugiausia darbininkai ir amatininkai iš Kretingos apskrities. Po šio įvykio, turbūt, visi lietuviai stengsis apleisti švediją ir danginsis į bet kurį pasaulio kraštą, tik ne pas kaimynus. Įdomu, kad nepriklausomybės metais santykiai su švedais buvo labai geri. Jie turėjo Lietuvoje

investavę nemažą pinigų, mes ten pirkdavome ūkio mašinas bei veislinius gyvulius, lankydavomės vieni pas kitus. Bet tik nelaimėje pažįsi tikrą draugą. Tuo tarpu patys švedai, nors ir neutralūs, karo metu pardavinėjo taip reikalingą geležies rūdą Hitleriui iš kurios buvo liejamos kulipkos vakariečiams šaudyti, taigi, jie talkininkavo nacių karo mašinai žymiai daugiau už kelis prievartos kareivėlius. Ar tuo žygiu jie nori nuplauti savo nuodėmes, ar atgauti išalusius pinigus Lietuvoje, sunku dabar pasakyti, bet visokiuo atveju tas žygis nepateisinamas.

Buvo gi laikas kada Švedijos karalius Karolis (Charles) XII, po pralošto mūšio ties Poltava, 1709 m. birželio 26 d., pabėgo, kariuomenę palikęs, Turkijon ir ten, kaip dypukas, gyveno ištisus penkis metus. Turkai jo neišdavė Rusijos Petrui Didžiajam, nors jis įsibrovė Rusijos žemėn ir Turkijoje būdamas bandė tą kraštą įvelti į karą su rusais. Po tiekios metų žmonių papročiai pasikeitė neigiamą prasme, nes negalima būtų tvirtinti, kad šių laikų švedai yra mažiau kultūringi už anų laikų turkus...

Gruodžio 12 d. gaunu laišką iš J. L., rašytą Wuerzburg kalėjimo 99 kameroje. Nueinu jo aplankyti ir sužinoti kas atsitiko, bet jis jau išvežtas į Gmuenden kalėjimą. Vakare jis pats atėjo jau laisvas. Sumėmė jį vokiečių policija po sunkvežimio patikrinimo, kuriuo jis važiojo kaip keleivis, o ten būta draustinių prekių, kiek silkių iš Luebeck garsaus uosto.

Gaunu laišką iš Mečislovo Mackevičiaus, kuris laimingai pasiekė vakarus ir jau gyvena su savo šeima: kiek kartų jis jau buvo palaidotas, o dabar, štai, gyvas ir sveikas!... Maloni žinia.

Amerikoniai pradėjo mus vadinti politinėmis būtybėmis, atseit, mūsų likimas priklauso nuo tarptautinės politikos skersėjų. Bet amerikiečių karinės vyriausybės leidžiamas laikraštis vokiečiams informuoti, "Die Neue Zeitung", 16 Nr. skirsto visus pabėgėlius į tris grupes: 1) plėškaujančius dabar, 2) fašistus ir 3) buvusius plėšikus — kaip matote labai baisūs tie pabėgėliai... Aiškiai komunistų padik-

(Tasa 2-me psl.)

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Iš Kultūros kongreso meno sekcijos

K. Žoromskio paskaita, diskusijos, rezoliucija

JAV ir Kanados lietuvių Kultūros kongreso bendras posėdis prasidėjo 9:30 v. ryto Sherman viešbuty. Po pietų prasidėjo paskiri sekcijų posėdžiai 9 salėse. Meno sekcijos posėdis prasidėjęs 3 val., baigėsi 6 val.

Dailininkų posėdžiui vadovavo dail. J. Pilipauskas, o rezoliucijos komisijai pirmininkavo dail. Br. Murinas. Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos Chicago Apygarda, kad ir neseniai

susiorganizavusi pajėgę sudaryti meno sekciją Kultūros kongrese, dėka darbingos dailininkų sąjungos valdybos; pirm. Z. Kolbos, vicepirm. Br. Murino, sekr. J. Pilipausko ir kitų. Dailės Instituto narių buvo laukta, bet jie posėdy nepasirodė.

Posėdžio pradžioje dail. K. Žoromskis skaitė paskaitą tema: "Tautinio meno esmė ir reikšmė išeivijoje", iškeldamas kai kurias naujas mintis bei paliesdamas senas meno problemas. Vi-

šų jo paskaitoje iškeltų minčių, kurios pastūmėjo į gyvas diskusijas, ribota vieta neleidžia. Galima tik suminėti kai kurias jo kalbos vietas, dėl kurių buvo daug diskutuojama, atseit, ar rankdarbi visada galima laikyti menu? Prelegentas padarė ir kitą prielaidą, kad kryželių ir tautinių motyvų piešimas neturi nieko bendro su menu. Jis, reikia manyti, turėjo galvoje tai, kad sakyti religiniai ir tautiniai atributai pakartojami jau iš esmės būtų tikrai kompiliacija. Šiuos klausimus diskutuojant, paaiškėjo ir priešingų nuomonių. Dail. V. K. Jonynas pareiškia, jog ne motyvas ar siužetas yra menas, bet kūrėjo interesas. Jei motyvas turi meninį interesą, tai išeis meno kūrinys. Bet kai siužetas apvaldo kūrėją — nėra menas. Yra tikrai iliustracija, daryta ne sau, bet kitam, t. y. užsakytoji. Bakūzių piešimas gali būti taip pat menas, jeigu bus kurta iš širdies ir turės tikslą.

Dail. A. Rūkstelė pabrėžė, kad santykis tarp savarankiško meno ir užsakymo nėra riba. Renesanso dailininkas dirbo tiktais pagal užsakymą ir sukūrė didingą meną. Negalima smerkti menininko, kaip amatininko. Ir gyvenime mene išgali šarlatanizmas, koks jis yra dabar. Bakūžė, religiniai motyvai ir kt. nėra saikuojami pagal detektorius, nes tokio prietaiso neturime.

Dail. sesuo Rafaelė ir arch. Herbačiauskas iš Detroito pareiškė, jog kolegos turėtų visi jungtis į organizaciją ir parodyti daugiau pagarbos vieni kitiems. Be to, reikia rengti bendras meno parodas, kaip daro kitų tautų dailininkai. Reikalingas glaudesnis ryšis tarp dailininkų ir visuomenės.

Dail. Vl. Vijeikis pasiebi, kad mūsų visuomenė nori temos. Kai tema bus, tada ji geriau galės

(Tęsinys 12 pusl.)

Klajūno užrašai

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

tuota charakteristika, kvėpianti Stalino raugu.

Gruodžio 8 d. prasidėjo Maskvos konferencija ir mus pradėjo vėl spausti eit gyvenimą, nenori išduoti maisto kordelių. Maskva šį kartą sugalvojo smulkmeną Irano šiaurėje, Azerbeidžane, nori tą kraštą susovietinti. Kaimynai turkai (jie ne švedai) baisiai įpyko ir suruošė milžiniškas demonstracijas, šaukdami:

— Mirtis komunistams!

Tokia reakcija pas turkus atšaldė Stalino kraują, jis atleido spaudimą Iranui (Persijai).

Gruodžio 17 d. išvažiuoju į Tuebingen. Traukinys pūškuodamas ir stenėdamas sunkiai lipa į kalną. Lauda stoty tenka persėsti į kitą traukinį. Mūsų vagonan įsigrūda kareivis su didele šeima. Nėra kur atsistoti ir merginos sutupia kitiems ant kelių. Ir gera ir nepatogu.

Heilbronn stoty tenka vėl persėsti ir dėl vietų kyla tikros muštynės, jaunas vokieukas sumuša žilą seruką, taip pat vokiečiai. Jokio tautiško solidarumo, kaip politinių partijų rietenose.

Išlipu Stuttgart Hauptbahn stotyje ir iš ten einu į Bad Cannstatt stotį. Traukinio tenka laukti geriau alų, baisiai panašų į srauniojo Neckar'o vandenį, ir susipažįstu su užsilikusiu kazoku, kuris į mano klausimą, kodėl nevažiuoja pas Staliną atsakė gan klasiškai:

— Rusų čeloviek choroš, no zakon bliadskij! — atseit, rusas yra neblogas, bet jo įstatymai netikę. Trumpai ir drūtai pasakyta.

Tuebingen mieste, pas Juozą Pajaujį, radau asmenį, kuris buvo slapta nukeliavęs Lietuvon ir slapta grįžo atgal — daug įdomių žinių. Su juo iš Lietuvos atkeliavo Jurgis Valiulis, kuris iš nacių kalėjimo pateko į ligoninę Berlyne, ten užklupo rusai, numovė jam batus ir pargabeno Lietuvon. Tikrai drąsių vyrų žygis, vertas didelės pagarbos!

Politiniuose štabuose sužinau, kad amerikiečiai žada rūšiuoti pabėgėlius, priskaitydami prie fašistų visus buvusius šaulius — nieko kvailiesnio būti negali, nes šauliai Lietuvoje buvo tolygūs amerikoniškai tautinei gvardijai, jos tikslas ginti kraštą nuo priešų — rusų, lenkų, vokiečių ar kitų, todėl juos vadinti fašistais yra nusikaltimas, bet, matyt, bolševikai juos įtikino. Daug geros valios lietuvių gali prisipažinti buvę šauliais, nieko nebijodami ir neįtardami, o tuomet jie būtų perduoti Stalinui: kokia klasta!..

Keistas žmogus mane pavėžina atgal į

Frankfurt. Jis kalba angliškai, vokiškai ir rusiškai. Buvęs vokiečių karininkas-inžinierius ir jam buvo pavesta Rusijoje saugoti, su 50 kareivių, didelį kelio ruožą miškuose. Partizanų buvę miškuose apie 3.000, bet jis nuolat girtuokliaudavęs su bolševikinių partizanų vadais ir jo ruožu vokiečių transportas nebuvo trukdomas, kada gretimuose ruožuose buvę nuolatiniai užpuodinėjimai. Trumpam sustojame Mannheim mieste, į kur savo laiku buvo slapta atsilankęs iš Stuttgart Fr. Schiller, kada pirmą ir antrą kartą buvo statomi teatre jo "Plėšikai" ("Die Räuber"), bet už tai jis kunigaikščio buvo nubaustas areštu. Iš arešto jis pabėgo, kaip savotiškas DP, ir apsigyveno Mannheim mieste, kur teatras pastatė ir antrą jo veiklą "Klasta ir meilė" ("Kabale und Liebe").

Frankfurte atsiskiriu su tuo keistuoliu, gavusiu pirmo laipsnio geležinį kryžių, nors tas kryžius, jo nuomone, priklauso šnapsui, ne jam, ir bandau patekti į greitąjį traukinį, važiuotį į Wuerzburg. Bilietą šiaip taip nupirkau gaunu, bet traukinį padavus tėra tik vienas vagonas civiliams, o visi kiti užimti amerikiečių karininkų bei kareivių. Visus keleivius nuo perono nuveja. Aš pasislėpęs laukiu. Traukiniui ateinant skubiai persėdu į kitą bėgių pusę ir įlendu tarp dviejų vagonų esančion "armonikon". Prie manęs prisideda dar trys vokiečiai, bet mus suranda amerikietis karininkas ir išvaro. Jis piktas, palydi keistais žodžiais, kurių atsimeinu tik paskutinį: "Gadem!" (spėjau, kad tai bus "Sudiev"), — po to sekė smagus smūgis į mano užpakalį su koja. Greičiausiai jis buvo buvęs kurlas nors universiteto komandos futbolininkas, nes aš galvotrukčiais išlekiu laukan, persiverčiu ir atsistoju ant kojų. Niekad nemaniau galįs išdarinėti tokius mandrius cirko numerius.

Sąnariai sveiki. Einu kitur. Vėl išvaro. Tada atsistoju ant buferio iš lauko pusės. Priešais vagone pasirodo negro kareivio galva, jis šypsosi ir rankų ženklais rodo pasilikti, bet atėjęs kitas baltasis karininkas mane mandagiai nukrapšto. Pačiu paskutiniu momentu, jau traukiniui pradėjus judėti, užsikabinu ant civiliams žmonėms skirtą vagono buferio. Ten pritūpę vokiečių, buvusių kareivių, kaip mūsų, sunku rasti kojai vietą.

Traukiniui lekiant pila lietus, garvežio suedžiai ir iš apačios sukeltas smėlis su žvyru lenda į akis. Kelionė biauuri. Kiekvienoj stoty amerikona nuvaiko mus nuo buferių, bet traukiniui pradėjus eiti mes

vėl sulipame atgal. Iš gretimo vagono, amerikonomams skirto, linksmai žiūri į mus amerikonas kareivis, linksmy plaučių pragerstu balsu merginą apsikabinęs. Prostitutėms geriau, kaip mums.

Pavargę ieškome kaip geriau įsitaisyti. Invalidas kareivis vokiečių pakabina ant savotiško kablį, prie vagono, savo kuprinę, maišelį ir sulenkiamą kėdutę. Pasirodo to kablį besama garo vamzdžio spaudimo regulatoriaus svirties. Nuo svorio tos svirties vienas petis pasikelia, atidaro garo vamzdelį ir traukinys, netekęs garo, sustoja. Geležinkeliečiai tuoj suranda klūtį, ją pašalina ir ima klausinėti kas kaltas, bet niekas neprisipažįsta. Nukenčiu aš, mane išsodina nuo buferių ir palinki geros kelionės. Kadangi nelaimė atsitiko netoli Wuerzburg, prie Zelle, tai aš nesi-jaudinu ir pėsčias einu namon.

Wuerzburg pasiekiau jau vėlai, apie vienulišką valandą, vaiksčiot draudžiamas laikas, bet vistiek einu nieko nepaisydamas. Ant Liūtų tilto mane sulaukė vokiečių policininkas, bet aš jam įspraudžiu tris markes ir jis mane paleidžia, įspėdamas saugotis amerikiečių patrulių. Pareinu laimingai.

"Main Post", Nr. 8, gruodžio 19 d. rašo, kad amerikiečiai atsisakė pripažinti du komunistus Bavarijos vyriausybėje, Dr. Alfred Kroth ir Richard Scherzinger. Dr. Kroth buvo nacių partijos nariu, bet komunistai atsisako jį pakeisti, nes jis, esą, buvęs nacių partijos nariu pagal komunistų įsakymą. Scherzinger kaltinamas šiaip nusikaltimais.

Wuerzburg stovykloje 25 asmenys gavo užpildyti anketas, kuriose klausama ką veikė nuo 1938 m., kokioms politinėms partijoms priklausė ir ar nepriklausė prie šaulių organizacijos — durniai!..

Gruodžio 26 d. pasibaigė Maskvos konferencija tarp USA, Anglijos ir SSSR užsienių reikalų ministerių, Stalino šešėlyje, bet konstatavo tik nesutarimų punktus.

Vėl nauji metai, antrą kartą svetur. Seniau teko skaityti daug knygų apie visokių emigrantų gyvenimą, bet niekad, kiek dabar suprantu, nesugebėjau į jų pergyvenimus tinkamai įsijausti. Dabar... ak, geriau apie tai nekalbėti.

Nueinu guiti ir negaliu užmigti. Šią naktį pasaulis juokiasi ir šoka, turi viltį ir ateities planus, o aš nieko. Pereitu metų balansas aiškiai liūdnas. Tiesa, išlikau gyvas, bet tik tiek, nieko daugiau, o tai baisiai maža. Žinau, kad nevilts tebestovės prie mano lovos jau man užmigęs, kaip neatskiriamas pabėgėlio šešelis ir ištikimas palydovas...

(PABAIGA)

ŠALTINIS

Tai buvo paprastas šaltinis. Jis stovėjo šalia Alsėdžių vieškelio, kitoje Pušų kapelių pusėje. Aš važiauvau tuo vieškeliu. Nors dvidešimties metų praeitis to šaltinio atminimą ir buvo išdildžiusi, bet troškulys privertė atsiminti. Sustojęs ėmiau ieškoti, norėdamas jo vandeniu atsigaivinti. Ir kaip nustebau, kad jo kaip ir nebūta čia. Kitados jis savo vandeniu drėkindavo apylinkės pievų gėles, malšindavo maldininkų, plaukiančių į Žemaičių Kalvarijos atlaidus būriais, troškulį. Šiandien jo lyg visai nebūta. Žmogaus ranka visa tai padarė. Sako, buvęs įdėjęs net cementinį rentinį, bet nuo to taip sugedęs vanduo, kad reikėję šalinį užversiti... Ir dažniausiai taip yra, — kai žmogus palyti savo ranka gamtos dovanas — jos nustoja savo grožybės arba visai pražūsta.

O juk būdavo gražu pasėdėti prie šaltinio ir gėrėtis, kaip aplinkui apsupusios jį gėlės savo žiedais lyg skverbte skverbėsi prie jo, o jis savo bėgančiu vandeniu čiurlendavo, lyg norėdamas jas užmigdyti. Ir klausydavosi to čiurlenimo ne tik gėlės, bet ir paukščiai ir maži vaikai, kurie čia atėję žaisdavo jo akmenukais, taškydavosi jo vandeniu ir gėrėdavosi atsispindėjusiomis vandens lašeliuose laimės juostoms varšomis.

Ateidavau ir aš čia, kol mažas buvau pažaisti, pasiskinti gėlių; paūgėjęs — pasvajoti.

Grižęs vasaros atostogų, aš ateidavau čia ir grožėdavau juo. Čia praleisdavau daug smagių valandų. Čia, jo čiurlenimo įtakoje, mėgindavau pasvajoti apie ateitį, laimę, pindavau ateities gijas, svajodavau nuveiksiąs milžiniškas kliūtis, kaip ir jis savo tekmeje, ir parodysiąs, kaip žongui pasauly reikia gyventi.

Ateidavau ir tada, kai šalia manęs sėsdavosi ta, kuriai mano širdies karalija priklausė. Čia mudu džiaugdavosi jaunystės gyvenimu šaltinio vandeniui tulenant po kojomis ir virš mūsų galvų paukščiams čiulbant; o jos akyse išskaitydavau tai, ko kiekvienas trokšta gyvenime. Čia raškydavau tuos rojaus gėlių žiedus — laukines rozes ir jomis dabindavau josios geltonąsias kasas, kurios vėjo draikomos atrodė lyg nežemiški padarai, o lūpos drebėdavo iš laimės.

Štai praėjo laikas, ir aš vėl atsidūriau gyvenimo naštos prislėgtas, prie šaltinio, kurs man tiek energijos pridudavo. Likimas mudviem panašų galą suruošė. Laikas praeity toli toli paliko mano laimę. Taip lygiai ji nebegriš, kaip šio šaltinio vanduo, kurs anais laikais tekėjo iš jo versmės.

Sėdžiu ir liūdžiu sykiu su gėlėmis. Jos, lyg užjausdamos mane, nuleido savo žiedus žemyn, lyg norėdamos pasakyti:

— Linksmiau buvo, kai šaltinis čia čiurleno. Gaila jo!

Tiesa, gaila jo kaip ir praėjusio gyvenimo laimės. Užkasė ir užmiršo jį visi, tik aš ir tos gėlės gailimės jo.

— O juk užkas ir mane... Atsikėlęs nuvažiauvau.

P. Abelkis

Žem. Kalvarija,
1928 m. birželio mėn. 9 d.

CHICAGOS ŠVARIASIAS IR
MODERNIŠKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road.
WILLOW SPRINGS, ILL.

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas
prekybos įstaigą, organizuo-
damas ar padidindamas įmo-
nė ar kokį biznį, pasitark su

WILLIAM J. DRAKE
-DRAGŪNAS

85-03 Wareham Place,

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 6-7272

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Our "Gold Tag" Deal Tops 'Em All!

"Family Size" 12 cu. ft.

FRIGIDAIRE REFRIGERATOR

Now at our Thrifty
"GOLD TAG"
PRICE!

Manufacturer's
suggested selling price

\$366.95

Our "Gold Tag" price
to you

EASY TERMS

Model FDS-120-56

Look at the size—look at the name
—look at the price! This big stun-
ning 1956 Frigidaire offers the
latest show-stopper styling—"once-
a-week-shopping" convenience—
plus all these "big price" features!

Zero-Zone Food Freezer with 49-lb.
capacity • Roll-to-You Shelf • Twin
Porcelain Hydrators • Handy Stor-

age Door • Cyclo-Matic Defrosting
(completely automatic!) in refriger-
ator section.

All this—at a whopping big sav-
ing to boot! Come in and see what
you save!

COME IN NOW!

SOLTIS

HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 WEST 51st STREET

Tel. HEmlock 4 - 7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

Mano santykiai su savąja kalba

(Lyg atsiminimai, lyg apmąstymai)

(11 tęsinys iš 1956.IV.21 "Literatūros")

Atėjo pagaliau ir mano jaunystės baiga. Skaudžiai pajutau, kaip, anot vienos mūsų liaudies dainos, "siaudžia, griaudžia širdis mano, baigias jaunos dieneles". 1914 m. išlaikęs valstybinius kvotimus ir apgynęs tramvajaus tilto su sukamąja keliamąja dalimi laivams praleisti diplominį projektą, baigiau technologijos institutą inžinieriaus technologo laipsniu. Norėjau specializuotis tiltų statyboje, jau anksčiau tam ruošsis. Buvau jau igijęs tiltų statybininko stažą, nes, dar studentaudamas, buvau vadovavęs vieno Petrapilio tramvajaus tilto statybos darbams. Taip pat, ryšium su tiltų judamųjų dalių laivams praleisti aprūpinimu elektros energija šioms dalims kilnoti, būdamas dar studentu, dirbau elektros stotyje Petrapily. Bet likimo buvo lemta priversti mane nueiti visai kitos atsitiktinės specialybės keliu.

1914 m. prasidėjo I Pasaulinis karas. Buvau mobilizuotas ir, kaip diplomuotas inžinierius technologas, priskirtas prie akcinės bendrovės V. P. Baranovskio fabriko Petrapily vamzdeliams (šrappelių galvelėms) gaminti. Šiai akcinei bendrovei priklausė Petrapily trys fabrikai: patrankų sviedinių sprogstamųjų mechanizmų (vamzdelių) įmonė, gilzių (tų pačių sviedinių užtaisų tūtų) įmonė ir mechaninė įmonė, kuri gamino stakles iššautųjų artilerijos sviedinių nesprogusioms arba bendrai su nedidelėmis ydomis tūtoms suspausti ir paversti jas tinkamomis tolesniam vartojimui. Šie trys fabrikai veikė Petrapilyje, viens greta kito miesto dalyje, vadinamoje "Vyborgo pusėje" (Vyborgskaja storona). Ketvirtas, tai pačiai akc. b-vei priklausęs fabrikas buvo Vladimiro gubernijos mieste lyje Čerusti. Tai buvo bedūmio parako gamybos fabrikas. Pastarojo fabriko direktorium buvo turtuolis milijonininkas inžinierius technologas Leonidas, Boriso sūnus, Krasinas, būsimas bolševikų liaudies komisaras, dar vėliau jų atstovas Londone. Kitų aukščiau minėtų trijų tos pačios akc. b-vės fabriko direktoriai buvo inžinieriai prancūzai, pagarsėjusios ginklų gamybos Schneider - Craisaut b-vės (Prancūzijoje) atstovai. Su vienu jų, Cl. Canté, ir man iš pradžios teko dirbti, kol 1917 m. tapau visų šių trijų fabriko Petrapily direktorium, kai prancūzai inžinieriai buvo atšaukti Prancūzijos. Į Baranovskio akc. b-vės vamzdelių įmonę stojau dirbti meistro padėjėju, dar būdamas studentu.

1914 m. dar prieš karo paskelbimą buvo rusų kariuomenės mobilizuotas ir mano brolis Vaclovas, kuris, kaip atlikęs kariuomenės prievolę atsargos praporščikas, pateko iš pradžios į etapų batalioną. Šiame batalione jis ir tarnavo adjutantu ligi 1915 m. pabaigos. Į etapų batalioną (o tokie batalionai paprastai veikia fronto užnugaryje) jį paskyrė atitinkamo mobilizacijos punkto viršininkas rusų kariuomenės kapitonas Kubilius, būsimasis Nepriklausomos Lietuvos generolas. Išgirdęs lietuvišką mobilizuoto praporščiko pavardę, kpt. Kubilius dar asmeniškai pasnekesy su mano broliu įsitikino turįs reikalingą su lietuviu, ir paskyrė jį į tokį dalinį, kuris tik atsitiktinai galėjo patekti į kautynių frontą. Mat, lietuvius lietuviui turėjo ištiesti pagalbos ranką sunkioje gyvenimo valandoje, suprasdamas gyvybės aukojimo kautynėse su priešu beprasmiškumą ir net absurdiškumą, kada šis aukojimas vykdomas tik didžiausio lietuvių tautos priešo — maskolių valdžios naudai ir tik kenkia Lietuvos išsilaisvinimui iš maskolių jungo. Tai gerai įsimonino ir 1914 m. mobilizuojami lietuviai kareiviai, kurie, patekę į kautynių frontą, visų pirma rūpindavosi pasiteiraut: "O kur čia miestas *Plien* (Nelaisvė)?" ir pirmąją pasitakiusia proga pasiduodavo "priešui", patenkinti pagaliau išvydę miestą Nelaisvę.

Lietuvius karys moka įrodyti savo nepaprastą narsumą ir neabejodamas aukoti savo gyvybę kovose dėl Lietuvos laisvės ir savo valstybės nepriklausomybės. Bet aukotis tik tai tam, kad laimėtų savo gimtojo krašto engėjai ir prievartautojai — būtų didžiausia nesąmonė. Mūsų istorija gali nurodyti daugelį įvykių, patvirtinančių šį teiginį, pagrįstą sveiku lietuviškuoju protavimu.

Prisiminkime įvykusį 1410 m. liepos 15 d. mūsų ties Griunvaldu ir Tannenbergu, kur iš vienos pusės vadovavo Vytautas Didysis, o iš kitos — kryžiuočių ordino, didžiausio Lietuvos laisvės anais laikais priešo, didysis magistras Ulrichas Jungingenas. Kryžiuočių kariuomenė, geriau ginkluota, daugiau patyrusi ir gerai pasiruošusi, nei jungtinė lietuvių, totorių, lenkų, iš dalies ir čekų kariuomenė, buvo tačiau visai sumušta, ir pačios kautynės virto pagaliau kryžiuočių skerdynėmis. Čia lietuviai kariai (kaip ir jų laikinieji sąjungininkai totoriai ir iš dalies

lenkai) kovėsi kaip liūtai su savo priešais kryžiuočiais, žinodami, kad nuo kautynių pasekmių priklausys visų pirmą kryžiuočių nuo 1384 m. valdomųjų, bet nuolat sukyrančiųjų žemaičių likimas ir apskritai Lietuvos laisvė. O kai tas pats Vytautas 1399 m., palaikydamas didžiojo totorių chano Tamerlano išvytą iš Aukšinės Ordos (t.y. anų laikų totorių valstybės) kitą totorių chaną Tochtamišą, sukilusį prieš Tamerlaną, ir norėdamas, Tochtamišo totorių padedamas, nukariauti Maskvą, surinko jungtinę lietuvių-totorių kariuomenę, kuriai talkininkavo ir lenkų bei kryžiuočių atsistatę karių būriai ir net kai kurie klusnūs Vytautui rusų kunigaikščiai ir tais pačiais metais susitiko ties upe Vorksla (Dniepro upės Ukrainoje kairysis intakas) su Tamerlano kariuomene, tai įvykusiame mūšyje Vytauto kariuomenė buvo skaudžiai sutriuškinta, ir pats Vytautas per plauką vos neprarado savo gyvybės. Čia lietuviai kariai neparodė įprastos narsos, ir todėl iš dalies prisidėjo prie mūšio pralaimėjimo; viso žygio tikslas jiems buvo svetimas — nejaugi jie turėjo aukoti savo gyvybes tam, kad vienas totorių chanas pakeistų kitą.

Galima nurodyti aibę pavyzdžių ir daug vėlesniais laikais, kada lietuvius karys nepaprastai narsiai kovojo su žymiai gausingesniu priešu, bet kovoję žinodamas, kad kovos ar paskirų kautynių tikslas yra — Lietuvos laisvė. Pvz. 1920 m. negausi mūsų kariuomenė ties Širvintomis ir Giedraičiais smogė tokį smūgį besiveržiančiam į Lietuvą keliu kartus gausingesnei lenkų kariuomenei, kad lenkai, 1920 m. spalio 9 d. okupavę Vilnių ir vėliau Vilniaus kraštą, paskui patys pripažindavo, kad tokio baisaus smūgio jie dar nebuvo patyrę visų savo kovų dėl Lenkijos nepriklausomybės su priešais maskoliais bolševikais metu. Panašiais atvejais lietuvius nieško miesto, vardu Nelaisvė,

bet atsitiktinai, ir tai arba sužeistas arba išnaudojęs visą turimą municiją į šį miestą pakliuvęs, pirmąją proga bėga su pavojumi savo gyvybei iš tokio nepatrauklaus miesto atgal į savųjų frontą.

Mano brolis Vaclovas tik apie 1½ m. buvo etapų bataliono adjutantu. Nuo 1916 m. pradžios ligi 1917 m. pabaigos buvo 101 pulko jaunesniuolu karininku, o paskui 20-tojo šaulių Turkestano pulko adjutantu ir su savo daliniais buvo karo frontuose nuo Rygos ligi Dunojaus. Po bolševikų perversmo jisai 1917 m. pabaigoje buvo, jau Rumunijoje, pirmą kartą suimtas, bet jau 1917 m. gruodžio mėn. iš arešto pabėgo Maskvon. 1918 m. rudenį, kaip buvęs karininkas, jis buvo vėl suimtas, šį kartą patekęs į garsiosios bolševikų sukurtos Čekos (taip paprastai buvo vadinama bolševikų ochranka — nepaprastoji komisija kovai su kontrrevoliucija ir spekuliacija) narsus ir tik atsitiktinai išliko gyvas. Bet šis suėmimas toli gražu nebuvo paskutinis... Šiuo būdu pasirodė, kad buvau buvęs 100% teisus, kai 1906 m. po pirmojo mano suėmimo, aplankęs brolių ligoninėje, kur jis gulėjo, gydomas nuo vidurių šiltinės, buvau jį apėmęs, tvirtindamas, kad kratų ir suėmimų "malonumo" ir jis neišvengsiąs ir patirsiąs ne mažiau, nei aš. Mano žodžiai buvo tikrai pranašingi!

Vyriausias mano brolis Mykolas nebuvo mobilizuotas, nes jis savo laiką, dar studentaudamas, buvo naujokų ėmimo komisijos pripažintas netinkamu kariuomenės prievolei atlikti dėl stambių sveikatos trūkumų. Jisai gyveno Vilniuje ligi 1922 m., kol 1922.II.7 lenkų-okupantų buvo ištremtas iš Lukiškių kalėjimo į Nepriklausomąją Lietuvą. Tad I Pasaulinio karo metu mes — trys broliai — buvome likimo nublokšti į tris taip tolimas tarpusavy vietas, kurių tik viena buvo Lietuvoje.

Viktoras Biržiška

MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

IS TOLI IR ARTI

(Nauji dideli trokai - Naujaisi kraustymo irankiai)

(Ilgų metų patyrimas - Pigūs ir sažiningas patarnavimas)

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. Wabbrook 5-9209

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

didžiausias lituanistikos žinynas,
lietuvių kultūros paminklas.

Iš suprojektuotų 20—21 tomo aštuoni jau išspausdinti, kiti rengiami. Redaktoriai visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstė iki galo.

LAIKAS ISIGYTI, nes nuo VIII tomo LE spausdinama TIK PRENUMERATORIAMS.

LENGVOS SĄLYGOS: įmokėjusiems bent už vieną tomą, visi išėjusieji tomai siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsisakiusiam priimtinomis dalimis. Vieno tomo kaina J. A. V. \$7.75, visur kitur \$8.00.

Užsakymai siųstini šiuo adresu:

J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedija
265 C. Street, South Boston 27, Mass.

Paskubėkite — atsargos ribotos!

Daktarui Juozui Zubrickui 60 metų

1912 metais Vilkaviškio gimnazijoje vieną lapkričio mėn. dieną IV klasės mokiniai laukė mokytojo. Buvo pirmadienio rytas, lauke lengvai pašalę ir pasnigę. Klasėje buvo šviesu ir ramu. Buvo laukiama rusų kalbos pamokos.

I klasę įėjo vidutinio amžiaus vyras, žemo ūgio, dėvįs batus su labai aukštais užkulniais ir juoda su geltonomis sagomis bei caro režimo ženkla uniforma, mokytojas Aleksiej Michailovič Orlov. Atsisėdo, atsivėrė dienyne ir pagal alfabetinį sąrašą pradėjo klausinėti mokinius pamokos.

Pradėjęs nuo raidės A ir per 10-15 minučių įrašęs už "blogus" atsakymus po vienukė arba dvejukę jau šešiolikai mokinių (tai buvo blogiausi pažymiai), sustojo ties 17-liktuojų ir pradėjo aiškinti naują pamoką, bet netrukus pertraukė aiškinimą.

"Nu Zubricki" (na, Zubrickai). Mokinyms Zubrickas buvo pašauktas atsakinėti. Nesuspėjęs Zubrickui sudaryti poros sakinių, jam buvo liepta sėsti ir įrašytas, kaip ir pirmiesiems 16-ai, pažymys "2". Mat, kai mokytojas Orlovas sustojo klausinėjęs pagal sąrašą ties Zubricko payarde, Zubrickas nusišypsojo, manydamas išvengęs nelaimės. Mokytojas suprato Zubricko šypsenos priežastį, nepanorėjo jį palikti laimingųjų tarpe ir įrašė dvejutą už perankstyvą džiaugsmą! Šis mokytojo Orlovo veiksmas Zubrickui buvo lyg simbolis tų neteisingumų, kuriuos vėliau Dr. Zubrickui teko sutikti gyvenime... Keletą tokių pavyzdžių...

Voroneže, 1918 m. 8 klasės mokinį Zubricką areštavo bolševikai. Apmušė ir įmetė į kalėjimą. Už ką? Už tai, kad jis mitinge tautinių organizacijų namuose ("dom narodnych organizacij") reikalavo paleisti iš kalėjimo tuometinės Lietuvių Tarybos Rusijoje narius ir ragino lietuvius pabėgėlius grįžti į savo tėvynę...

Bolševikams užėmus Lietuvą 1941 m. birželio mėn. Dr. Juozas Zubrickas areštuojamas

Padėkime artimiesiems Lietuvoje ir Sibire

Siunčiame į Lietuvą, SSSR teritorijas ir visą Europą pilnai apmokėtus angliškų medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus, parinktus iš katalogų, taip pat išsiunčiame ir įkainuojame vietoje siuntėjo supakuotus siuntinius. Labai pigūs pas mus užsakomi vaistai. 60 gm streptomycino ir 50cc penicilino tik \$37.30 siunčiant ekspresu iš Anglijos. Lietuviškas ir sąžiningas patarnavimas.

Dirbame 6 dienas: 9—6 val.
PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th Street
Chicago 23, Ill.
Crawford 7-2126

(Skelb.)

Kybartuose, tardomas pagal bolševikų metodus, apkaltintas kontrevoliucionierium ir pasodintas į kalėjimą (Kauno Saugumo Departamento rūsi), iš kurio išėjo su didžiausiais gyvybei pavojais tik antrąją karo dieną. Už ką areštuotas? Už tai, kad Kybartuose pasakęs, jog Lietuva visvien atgaus laisvę ir tie "driskiai" turės išsinešdinti.

Tremtyje, Austrijoje, Lambrechtene pre Ried'o, jam būnant valsčiaus gydytoju, 1945 m. birželio mėn. dienos metu įėjo į jo kabinetą Sovietų karininkas ir grasindamas revolveriu liepė sėsti į gatvėje stovintį automobilį. Dr. Zubrickui besipriešinant ir besigrumiant su juo apie 45 minutes (karininkas nedrįso jo nušauti), susirinko daugiau žmonių ir austrų policija. Zubrickui pavyko pasprukti ir pasislėpti. Jį norėjo tada prievarta parvežti į Lietuvą.

Tik kitą dieną Amerikos armijos komendantas Ried'e išdavė jam pažymėjimą, pagal kurį austrų policija negalėjo jo areštuoti. O už ką?... Už tai, kad jis menamai agituoja rusų belaisvius Austrijoje neskubėti grįžti Rusijon.

1948 m. Ried'e Austrijoje IRO stovykloje, kur gyveno ir dirbo Dr. J. Zubrickas, du bolševiku agentai paliudijo, kad Zubrickas menamai dalyvavęs Kybartuose žydų žudyme. Jis dėl to nustojo darbo, DP teisių ir truko porą metų, kol įrodė tų šmeižtų tendencijas, kol vėl atgavo DP statusą ir emigracijos teises... O tu šmeižtų pagrindas vėl buvo tų pačių bolševikų agentų kerštas. Ši biuri provokacija sudarė daktarui daug rūpesčių, išlaidų, kaštavo sveikatos. Byla buvo ypatingai sunki, nes tada ir pačioje IRO organizacijoje buvo pakankamai bolševikų agentų arba jų simpatikų.

Atvažiavęs Amerikon, be medicinos darbo, įsijungė į lietuvišką gyvenimą. Paskelbė su savo draugu miškų inž. V. Žemaičiu "Naujienose" pereitais metais birželio mėn. atvirą laišką p. St. Lozoraičiui ir lietuvių visuomenei apie p. Lozoraičio praeitį. Su p. Lozoraičiu jam teko būti toje pačioje gimnazijoje ir toje pačioje gimnazijos klasėje Voroneže. Dr. J. Zubrickas praneša, jog p. St. Lozoraitis Voroneže buvo lenkas ir jo (Zubricko) kviestas prisidėti prie lietuvių, kvietimą atmetė, paprašęs palikti jį ramybėje. Už tai jisai (Zubrickas) p. Gineičio "Vienybėje" vėl birželio mėn. buvo gerokai išplūstas, jo (ir Žemaičio) pareiškimas prilygintas Maskvos komunistų pavyzdžiui, zoologinei neapykantai, naiviai fantazijai, nesigailint ir daugiau panašios rūšies epitetu. Tačiau Zubrickas, pažinodamas p. St. Lozoraitį, paskelbė visuomenei jo praeitį ir savo nuomonę, kad jam nederėtų pavesti vadovauti lietuvių reikalams, nes tokį postą turėtų užimti tikras

(Tęsinys 9-tam psl.)

NEMOKAMAI VISIŠKAI NEMOKAMAI

SITOS IR DAUG KITŲ PUIKIŲ DOVANŲ
JUMS VISAI NIEKO NEKAINUOS

Electric Roaster & Fryer	worth	\$80.00
94 pc China Dinner Set	"	65.00
Westinghouse Radasinc Radio	"	65.00
Rogers Silverware Set of 76	"	60.00
Electric Heater	"	50.00
24 Karat Corry Coffee Maker	"	50.00
All Speed Record Player	"	50.00
Dual Control Electric Blanket	"	50.00
Four-Way Mix Master	"	50.00
Four-Piece Silver Coffee Set....	"	50.00
Electric Deep Fryer	"	35.00
Westinghouse Clock-Radio	"	35.00

Jūs galite įsigyti bet kurią iš šių puikių dovanų nemokamai! TAI NĖRA LOTERIJA.

Dėl informacijų atvykite, paskambinkite arba parašykite:

UNITY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

(Formerly Oak Savings & Loan Ass'n.)

1429 WEST 18th STREET—CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone Canal 6-1640

VALDŽIOS
PRIŽIŪRIMA

FEDERAL HOME LOAN
SYSTEM NARYS
ISTEIGTA 1907

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

tarpininkaujant didžiausiai kompanijai Amerikos žemyne
J. KAMIENSKI - JANIQUE TRADING CO.

VYRIAUSIAS OFISAS:
TORONTO, Ont., Canada, 835 Queen St. W.
SKYRIAI JAV:

NEW YORK CITY, N. Y., 306 E. 9th Street
PITTSBURGH, PA., 2013 East Carson Street
MINNEAPOLIS, MINN., 44 E. Hennepin Ave.
BUFFALO, NEW YORK, 1162 Broadway
NEWARK, NEW JERSEY, 102 — 16th Ave.
PHILADELPHIA, PA., 725 W. Girard Ave.
CLEVELAND, OHIO, 1029 Fairfield Ave.
CHICAGO, ILLINOIS, 2314 W. Chicago Ave.

Tel.: EM 4-4025

Tel.: GR 3-3470

Tel.: HU 1-5759

Tel.: FE 6-2330

Tel.: FI 1272

Tel.: BI 2-6816

Tel.: ST 7-1422

Tel.: CH 1-5547

Tel.: BR 8-6780

ir dešimtyje kitų Kanados ir JAV miestų. Visiška kiekvieno pasiūsto siuntinio garantija. Pristatome 2 savaitę bėgyje. Jūsų giminės Senajam Pasauli gaus siuntinius visai nemokamai.

DIDŽIAUSIA KOMPA NIJA, NES GERIAUSIA!

NELAUKITE—

RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

Telefonas: CEntral 6-5208

KAMBARYS 1043

Gėneraliai Agentai Šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SKAUSMAS

Kaimiečiai nustebo taip anksti grįžusį mokytoją pamatę. Jis irgi nemažiau stebėjosi ne tik savimi, bet ir aplinka. Rodėsi, su kiekvienu žengiamu į pakalnę žingsniu ir gamta keitėsi. Tik vos kelios dienos prabėgo, o kaimas buvo nebepažįstamas, pasipuošęs pavasariu: medžiai apsipylę žiedais, ora pilnas giesmininkų balsų, kalniukai žaliavo pirma žole. Visur buvo gražu, linksma, švelnu. Tik jo sielą gaubė liūdesio šydas. Jame kažkas lūžo, trūko. Rodėsi, kad jis įžengė į naują tamsų kelią ir eina nejausdamas aplinkos, be jokios prošvaistės, spindulio prieky. Ėmė analizuoti savo jausmus ir patsai nustebo: jie buvo palikę jį vieną, abejingą visam. Jis ėmė baisyti patsai savo padėtim: jį nebeįdomavo niekas pasauly. Visa jam neegzistavo. Kasdienis gyvenimas buvo iki kaulų banališkas, nejuto jo veiksmo. Turėti tikslai nubluko iki kasdienio pilkumo. Jis savę nebepažino dabartiniam stovy, net nusigando dėl to: buvo patsai sau svetimas.

Dabar dažnai jo vaizduotėje pasirodydavo Geroji Teta. Jis prisimindavo jos meilūs žodžius, švelnius glamonėjimus jam dar vaikui esant, paskutinį susitikimą. Šis vaizdas greit išnykdavo, ir jis pasijusdavo taip vienišas. Tada eidavo į laukus, laipiodavo kalnų slaitais, karstydavosi po uolas ir dar labiau jusdavo savo vienvatę. Išgirdęs karvelių burkavimą slaito miške, bėgdavo nuo jo į kalvas, o čia būriai čiulbuonėlių dar labiau primindavo jo vienvatę. Vaikščiodamas kalvų keliais, sutikdavo jaunimo būrius, kurių linksma daina skrozdavo jo vienišą sielą, o juokas ir krykštavimai versdavo jį slėptis nuo žmonių.

Baigėsi mokslo metai. Visi jo bendradarbiai su džiaugsmu krūtinėse skrido į gimtuosius lizdus, pas artimuosius. Jis nebeturėjo kur, pas ką, kas jį lauktų. Paskutinė siela buvo dingusi iš jo gyvenimo kelio, iš pasaulio akiračio ir jis savo protu negalėjo to suprasti. Tikriau, negalėjo protas derintis su jausmais. Protas diktavo: jos jau nebėra, nebusitiksi niekada: ji išnyko iš žemės paviršiaus amžinai. Jausmai spyrėsi: ją myliu, jaučiu jos rūpestį manimi, meilę, kuri kutena mano širdies geriausias kampelį. Kaip tai visa yra išnykę, gali nebeegzistuoti: jei ir dabar jaučiu ir niekad neužmiršiu. Protas diktuoja toliau: ir vistik jos nebėra, nebeišgirsi į tavo kalbant, nebematysi jos šypsanočio veido: ji tau amžiams išnyko. Ateis kita, užims jos vietą ir užmirši ją.

— Niekad! — pasipriešindavo jausmai. Tada pajusdavo dar didesnę vienvatę, tuštumą:

dvasia jo nebesiverždavo priekin, būdavo patenkintas dabartimi, visos gyvenimo kovos pasirodydavo beprasmiškos prieš šio išnykimo, baisyosios nežinomybės proceso, prasmės.

Kai žmonės triūsė laukuose, dėdami viltį į žemės būsimą vaisių, jis išeidavo į laukus ir ištisas valandas išsėdėdavo po žydinčiu medžiu, jo paūksny galvodamas apie didžiąją gyvenimo problemą — mirtį. Jis matė gyvenime baisyą kovą, bet ar ji buvo prasminga, jei jos galė mirtis. Ką verta buitis, jei vainikuojama giltinės dalgiu? Ar visada ta kova vedama dėl savo egzistencijos? Ne, kovojama daugiausia dėl paties blogio žmonių. Iškil-davo jo giminės praeitis. Nagrinėjo joje įvykius. Matė visur beprasmiškumą, niekinimą silpnesnių dėl tuščios garbės, intrigų, bet ne dėl pačio gyvenimo, žmonijos geresnio rytojaus. Visur vyrauja blogis, kad geriau klestėtų jo aini, tas patsai blogis. Pro akis pralinkdavo eilės genkarčių, net viengungių, plėšusių iš kitų turtus, krovusių juos pilių rūsiuose ir net nepanaudotus ten palikus pelėt po stropiausiomis mūro sienomis, lyg žmonių aimanas, kad niekas neišgirstų. Ir vistik — mirtis, beširdė, nieko nepasigailinti, neišskirianti.

Atklysdavo iš kalnų prisiminimai. Išgirdavo senuko daktaro žodžius:

— Taip, tu paskutinis mūsų maharadžų aini.

Stebėdavosi, kad ir šie žodžiai jo nepaveikia, nepradžiugina: jis yra tas patsai, kaip ir pirmiau, Lu Pa. Tik žino, kad yra vienišas. Mėgina savo ateičiai kurti planus, tik vienam sau: šalia savęs nemato jokio kito asmens, taikint juos prie savo kilmės, bet visa gaubė liūdesys, tamsus šydas. Jis sėdi ištisas valandas akis įbedęs į vieną gėlės žiedą ar linguojančią šakelę ir nepajėgia padaryti jokio sprendimo.

Kai sykį išėjęs į mėgstamą kalvą, kur buvo patsai magnolijų žydėjimas, tarpekliu regėjosi snieguotos kalnų viršūnės, o saulė kaitino iš dangaus skliauto, taip įsisvajoję, net medžio šešėlis toli nuo jo buvo paslinkęs į šiaurę. Jaunikaitis pajuto skausmą galvoje, pažvelgė į dangų ir tik dabar patebėjo sėdįs saulėkaitoje. Valgis jo neviliojo namo. Jis atsikėlė, paėjo paūksmėn ir atsigulė aukštiekninkas, ištisė rankas ir delnais glostė minkštą žolę. Nuo kalnų slinkęs vėjas pažemiais draikė jo plaukus, lankstė jau sukrautų gėlių žiedus, o virš jo kabėjo milžinas magnolijų žiedų buketas. Vėjas daugiau sulingavo šaka. Keli vainiklapiai, gražūs, dideli, nukrito ant jo veido, krūtinės. Jis pamanė: "aš net žiedų puokštės nepadėjau prie Gerosios Tetos lavono. Kaip jai tikėtų šie magnolijos žiedai. Jais apkrovus visą lavoną, tik veidą likus nepri dengtą. Jis išbalęs, raukšlėtas, gyvenimo vargų išvagotas, iš-

siskirtų iš šių žiedų rausvos spalvos. Tikėtų: abu to patikimo draugai".

Jis žiūri į medžio šakas, gulėdamas aukštiekninkas. Šakose nematyti nė vieno lapelio, tik žiedai žiedai. Girdi, lyg kalva kas eitų, lyg švelnių žingsnių garsai. Jis netiki: kas eis čia, į šią vietą, kur jokio tako nėra. Tam jis ją ir pasirinko, kad niekas netrukdytų jo vienvatės. Bet jo ausys vistik girdi lengvučius kojų dūžius į žemę: jos prie pat žemės, girdi jos savotišką virpėjimą. Bet jaunuolis tingi nuleisti akis nuo medžio vainiko, pasukti galvą: jam taip gera žiūrėti į šiuos milžinus žiedus, gėrėtis nesuprantama prieš tai apatią, nejudėti. Jei ten ir eitų, o kas jam, svarbu? Tegu eina, praeis, kaip ir daug kas jo gyvenime; tai viena akimirka, — galvoja jis, — ką ji gali reikšti žmogui?

Jis mėgina nekreipti dėmesio, bet žingsniai aiškiai girdi, artėja. Tą momentą, kai jis stipriausiai buvo pasiryžęs nepajudėti, jo galvoje, lyg žaibas, pralėkė mintis: "kad taip Geroji Teta ateitų". Jis lėtai pasuko galvą, be jo valios ji pati pasisuko ton pusėn, iš kur girdėjosi žingsniai. Per žoles pamatė dvi mažytes moteriškas kojas. Pakėlė kiek akis aukštyn — gražus lieknutės mergaitės, baltu šilku apvilktas, liemuo. Jam pasirodė, kad tai Gerosios Tetos vizija. Nenorėdamas šio gražaus vaizdo paleisti, užimerkė, kad tik ilgiau jis išsilaikytų.

(Nukelta į 7 osl.)

Naujas arba Vartotas Automobilis

GALIMA NUPIRKTI BE PINIGŲ

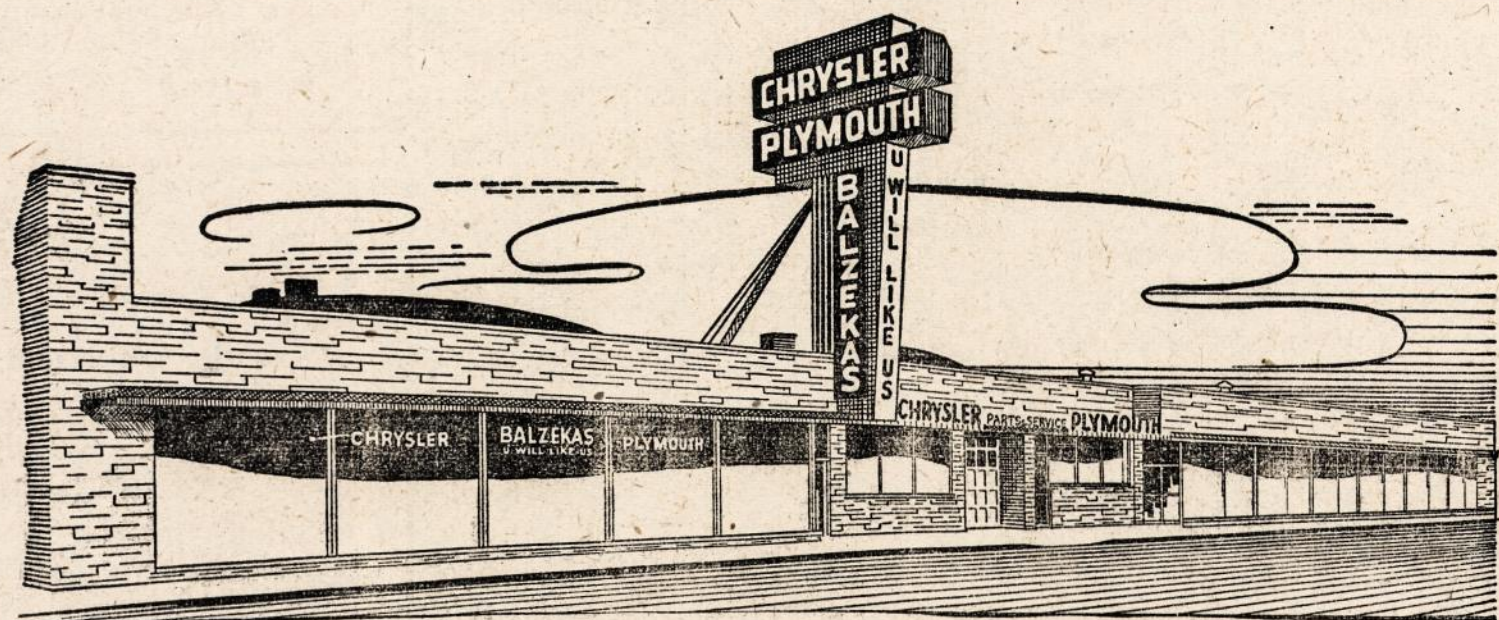
NAUJAS 1956
CHRYSLER

\$2495

NAUJAS 1956
PLYMOUTH

\$1495

Daugybė garantuotų visų išdirbysčių vartotų automobilių už labai atpigintas kainas

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

CHRYSLER - PLYMOUTH DISTRIBUTOR

4030 ARCHER AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

Telef. Virginia 7-1515

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

Zingsniai nutilo, tik girdėjosi vėjo linguojamų žolių šnaresys. Nors jis nieko nebematė, bet pajuto kūno artimą šilumą. Jautė kokią jėgą šalia savęs. Atmerkė akis ir dar labiau nustebo: prie jo kojų sėdėjo graži, kaip niekad dar iki šiolei nebuvo matęs tokio grožio, jauna mergaitė. Galva jos buvo nusvirusi ant krūtinės, veido nesimatė, bet visa spindėjo jaunystės džiaugsmu. Jaunikaitis įsmeigė į ją žvilgsnį ir stebėjosi, kaip Gerosios Tėtos vizija išvirsto į šią pavasario džiaugsmo simbolį. Bet tą patį momentą jo ausį pasiekė švelnūs žodžiai:

— Aš nenorėjau jūsų prižadinti.

Lieknas kūnelis sujudėjo, pasilenkė ir kakta palietė prie jo kojų žemę. Jis vėl išgirdo tą patį balsą:

— Būk pasveikintas mano valdove!

Jaunikaitis atsisėdo ir rankomis siekė viziją. Kai pirštuose pajuto jaunystę kupiną kūną, nustebes užklausė:

— Ar tai tu, Rožės Žiedeli, kaip patekai čia?

Nustebusi tokiu jaunikaicho elgesiu, atsakė mergaitė.

— Atvykau tavęs aplankyti.

— Hmm... — numykė šis, atitraukdamas rankas, — o aš maniau, kad vizija.

— Ar aš taip keistai atrodau?

— Ne, tu atro dai, europiečiai pasakytų, kaip angelas. Staiga užklupai, aš galvojau.

— Atleiskite, jei aš sutrukdžiau, — su nerimu pasakė ji.

— Gerai padarei, kad atėjai: sėskis šalia manęs.

Mergaitė žiūrėjo į jį ir nejudėjo iš vietos. Jis paėmė ir pasiodino šalia.

— Taip negalima, — pasipriešino ji.

Jis pažvelgė į jos akis.

— Negi blogesnė esi už šį medį. Jis taip pat šalia manęs. Keista: tu taip panaši į jo žiedus.

Tai pasakęs, jis pajuto joje žmogaus artumą, kažką šalia savęs, ko neįjutė visą laiką grįžęs į kaimą. Ir jis paklausė ją:

— Sakyk, kokie vėjai atnešė?

Mergaitė nuleido akis ir paėmė vainiklapį, nukritusį nuo medžio.

— Sakyk, ką veikei per šį laiką?

— Mokiausi savo paskyrimo, — tyliai ir švelniai atsakė ji.

Jaunikaicho nepalietė atsakymas, praskrido pro jį, kaip ir visa.

— Tamsta kitoksai šiandien, nei pas mus buvote, — pastebėjo ji, bet ir to nenugirdo.

— Kaip ten pas jus mieste? — bejausmis klausimas išsprūdo iš jo lūpų. Mergaitė pažiūrėjo į jį ir nieko neturėjo atsakyti.

— Pas mus mieste... atėjo pavasaris.

— Pavasaris... — pakartojo jis ir sustingusiu žvilgsniu

permetė atvykusią, lyg dabar ją pamatęs. Jai net baugu pasidarė šio žmogaus.

— Ar tamsta neįdomauja mūsų miestas? — kad tik tą nepakenčiamą tylą kuo užpildžius, paklausė Rožės Žiedelis.

— Mane niekas neįdomauja, — ir jis įbedė žvilgsnį į begalybę. Mergaitė pasidarė jo gaila, bet ir baugu. Ji juto, kaip jo žvilgsnis grįžo ant jos ir vėl pasigirdo:

— Tu tokia graži.

Ji tikėjo šių žodžių nuoširdumu. Tik jie nekėlė joje džiaugsmo.

— Aš tik tamstos tarno dukterė, — pasakė ji tyliai.

— Ar viską žinai? — šaltu, kaip ledas, žvilgsniu perverdamas, užklausė mergaitę.

— Mane įvedė šventųjų šokių kultan. Po to tėvas pasakė, kad jis yra tamstos tarnas, ir aš privalau jums tarnauti.

— Pas mane tėvas siuntė?

— Ir senasis daktaras.

— Aš maniau, kad savo noru atvykai.

— Ar mes, mergaitės, galime turėti savo norą?

— Taip, — atsakė atsistodamas.

Rožės Žiedelis greit pašoko nuo žemės.

— Ko nori seniai iš manęs?

— Jie tamsta rūpinasi.

— Atsiuntė pažiūrėti. Neblo-

gą pasiuntinį pasirinko.

Mergaitė nuo šio žmogaus šaltumo gerklėje springo ašaros. Ji nebeišlaikė, ir pasipylė žodžių srovė:

— Norėjo vyksti daktaras, tėvas, bet tamsta šiandien toksai negeras, kad nevertėjo man veržtis kelionėn.

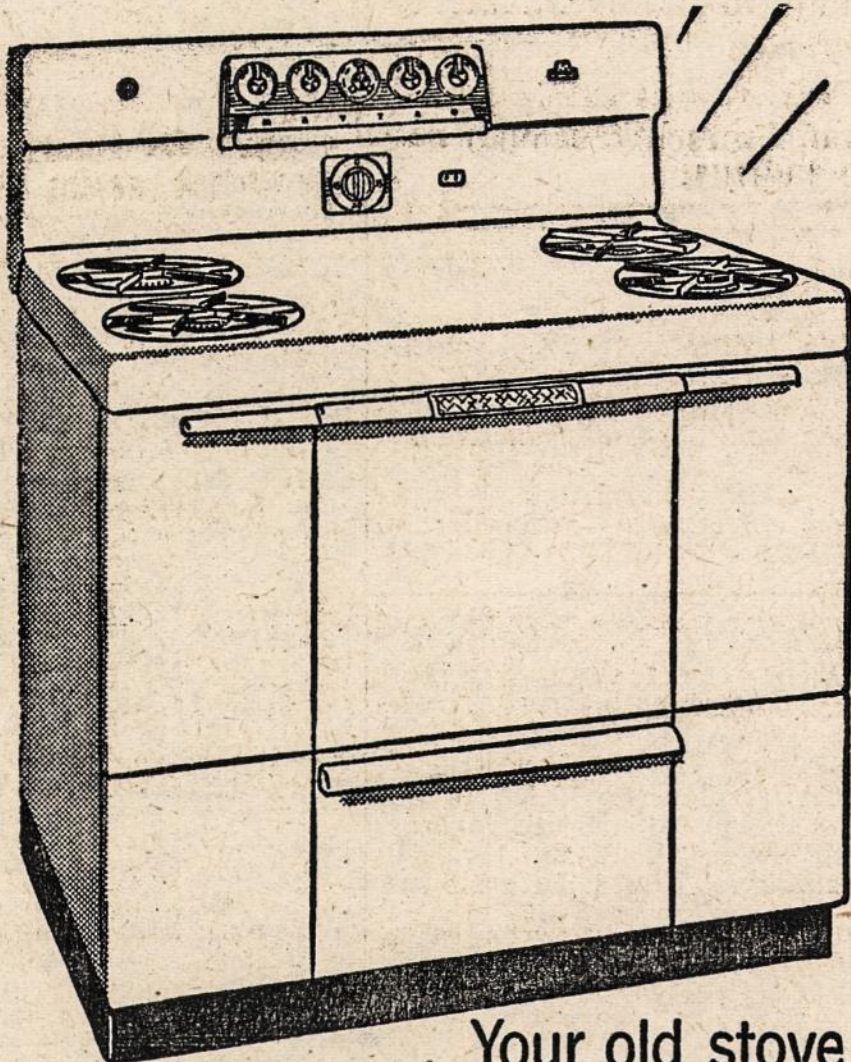
Jaunikaitis sustojo vaikščiojęs, pažvelgė į ją ir, pamatęs akyse ašaras, pajuto savyje nerimą, kokį tai seniai pergyventą jausmą. Priėjo, paėmė jos ranką ir pajuto, lyg per jį nauja srovė teka.

— Aš tikrai neįaufrus. Juk ji moteris, — pasakė, lyg sau.

Ir jis vedėsi ją per kalvas.

(Tęsinys 8-am pusl.)

High style comes
to your kitchen
in the beautiful
New Maytag Gas Ranges

Your old stove
may make the down payment!

JUST THINK!

up to \$60.00
trade-in on a
magnificent
New 1956

MAYTAG
RANGE

Reg. price \$244⁹⁵
Less trade-in \$60

Only \$184⁹⁵

MODEL 2045C

AMERICAN FURNITURE AND RADIO STORES

223 N. Milwaukee Ave.

Humboldt 6-5000

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

Jų kojos mynė besiskleidžiančių laukinių žolių žiedus, krūmų šakos braižė veidus. Kai užkopė ant aukščiausio kalnagubrio, ji sušuko:

— Kaip čia gražu!

Jis vėl buvo paskendęs savo liūdesy ir tik išgirdęs žodžius prisiminė, kad su juo esama žmogaus. Sustojo, pasižiūrėjo ir nusikvatojo, net patsai nusigando savo balso. Mergaitės rankos nepaleido: rodosi, kad ji tuoj spruktų nuo jo.

— Išgąsdinau tamstą. Jūsų balsas priminė pasakytą sakini: "Tamsta taip meniškai šoki". Negi aš ir šokau?

— Labai gražiai šokai, — išgąsdinta juoko ir visa išraudusi, pasakė mergaitė.

Jis pasižiūrėjo į ją, apglėbė liemenį ir ėmė sukti kalnų viršūnėje. Ji persigando, juto lyg replėmis spaudžiama. Jis suko vis smarkiau ir smarkiau, net galva ėmė svaigti, kai išgirdo prie ausies jo lūpų šnibždesį:

— Jaučiu grįžtant gyvenimą.

Juodu sukosi, kalnagubriai skrido ratu. Jos galva visai apsvaigo ir visomis jėgomis spaudėsi prie jo. O jis suko ir suko. Rodėsi, tuoj tuoj nugarmės abu į tarpukalnį. Vieną momentą ji pajuto, kad kojos nesickia žemės. Šaltas prakaitas išpylė ją. Bet tvirtos rankos laikė stipriai apglėbusios. Pajuto nešama. Ji stipriai laikėsi rankomis jo kaklo: viskas jai skriejo erdve aplinkui. O jis kopo į pačią aukščiausią kalno viršūnę ir pasiekęs, padėjo ją prie apskurusio medžio kamieno.

— Teisybę sakai: čia gražu!

— Sėsk šalia manęs, — paprašė ji.

Jis atsitūpė ir pajuto, kaip šalia jo kūnas dreba.

— Tai tu norėjai pas mane vykti?

— Aš privalau tamstai tarnauti, — atsakė ji.

— Bet tuoj grįši į miestą.

— Tamsta toksai nelaimingas atrodai, — lyg nenugirdusi posakio, tęsė ji.

— Ne, tik vienišas, pašėlusiai vienišas!

— Ar tamsta niekur nevyksi vasarą?

— Ne, o kur man vykti?

— Kad ir į Gerosios Tetos namą.

Mergaitė sekundę jo akyse patebėjo atgimusią gyvybę.

— Ten niekas manęs nebe-laukia, būtu šalta, vieniša, kaip ir visur.

— Aš jus lydėsiu, stengsiuos užpildyti tą nepakeliamą vienumą.

Jis suėmė jos galvą, pasuko į save, taip spaudė, kad mergaitė vos laikėsi iš skausmo nesurikusi. Paskui perveriančiu žvilgsniu žiūrėdamas į akis, užklauskė:

— Ar tu sakai savų jausmų verčiama, ar taip liepė?

— Aš noriu tamstai padėti...

— Atsakyk į klausimą!

Mergaitė pajuto šaltį iki pat sielos gelmių, einantį iš jo akių. Ją visą drebulys sukrėtė, ir ji pasakė:

— Liepė daktaras, gerasis senukas.

— O aš kvailys maniau, tai tavo mintys, — atstumdamas nuo savęs pasakė.

— Klausyk, — pajutusi pažeminimą, sušuko Rožės Žiedelis, — nėra jėgos pasauly, kuri priverstų mane elgtis prieš mano norą!

Jis pasižiūrėjo į merginą, prisiglaudusią prie medžio kamieno ir sėdintį ant pačių prarajos krantų. Jos akys svaigė žaibus. Priėjo, paėmė už rankos, ir patraukęs nuo pavojingos vietos, pasakė:

— Vyktimei su manimi, kad ir verge laikyčiau, kaip pirktinukę traktuočiau kelionėje ir namie?

— Tuo suteiktumei man džiaugsmą.

— Matei jūrą?

— Ne.

— Parodysiu ją. O plaukti?

— Moku.

— Tolima ir varginga bus kelionė.

— Niekis.

— Pamatysi, kur aš augau.

— Sako, ten taip gražu.

— Man taip, bet tau.

— Kai matysiu jūsų linksmą veidą, ir aš džiaugsiuos.

— Atmink, kad turėsi mane linksminti.

— Kada vykstame?

— Pasakyk senukui daktarui, kad už savaitės užsakytų dvi kajutes garlaivy. Saulei tekant prieplaukoje lauksiu tavęs.

— Aš nuvyksiu iš vakaro.

— Gerai.

Anglų Kalbos Pamokos

K. GINEITIS
6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
Telefonas: HEmlock 4-8037
(3-čias augstas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.).
Duoda prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: akdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonas: PProspect 8-3229
Rezid. telefonas: WAlbrook 5-5076

Tel.: PProspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiksliai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REmpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiksliai susitarus.

Ofiso telefonas: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEmverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 ki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: V1 7-0600; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare, šeštadieniais 2-7 p.p., išskyrus sekm.

Rezid. tel.: STewart 3-4511
Ofiso telefonas: YArds 7-1166

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta
Ofiso telefonas: PProspect 6-3838
Rezid. telefonas: REmpublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 val.

Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero Ill.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepiu šaukite KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons
Vakara: pirmad., antrad., ketvirtad 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro. Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Moterų ir vaikų ligos
10748 SO. MICHIGAN AVE.
Tel.: PU 5-6766
Nakti skambinti rezidencijon.
1653 W. 103rd St., Beverly Hills
Tel.: BEmverly 8-3946
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienius Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. po pietų.

DR. A. MACIUNAS

atostogose iki rugpjūčio mėn. 2 d.
Reikalui esant prašau kreiptis į
Dr. V. Mušinską, 5700 So. Wood St.
Ofiso telefonas: PProspect 6-2240
Rezidencijos tel.: WA 5-4860

DR. CONSTANCE

O'BRTIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTU GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. Z. RUDAITIS

savo ofisą perkėlė į nuosavus namus
2745 WEST 69th STREET
(prieš Holy Cross ligoninę)
Priėmimo val.: pirmad., antrad., ketv. ir penktad. 2-4, 6-8 val. po pietų. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Ortopedinių ligų specialistas.
Tel.: REmpublic 7-2290

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8. Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namu telefonas: PProspect 6-1930
Jei neatsiliepiu viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLiffside 4-2896

Rezid.: LAFayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šešt. 2-6 val. popiet, išskyrus šeštad.

Skaitykite "N-nas"

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JULY 7, 1956

DR. VYT. TAURAS- TUPČIAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PProspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., treč. ir penkt. 6-9 v. v. ir šeštad. 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telefonas: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefonas: PProspect 6-8484
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vakare. Trečiad., šeštad. ir sekmad. uždaryta.

DR. J. VAITAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak. Šeštadieniais 10-2.
Ofiso ir buto telefonas: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PProspect 6-9400

Dr. Ona Vaškevičius

(VAŠKEVIČIŪTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J.

ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namu telefonas: HILLtop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai-Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Illinois
Tel.: PProspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, O. D.

tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakara: nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2. Šeštadieniais 10-2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artifičialę aki pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Tikrinu klausą ir pagelbėju neprigirdintiems.

DR. S. VAITUSH, Opt.

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai darom su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiamą į mokyklos vaikus.

VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Šeštadieniais iki 4 val. vakaro. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

(Tęsinys iš 5-to pusl.)

lietuvis, pasižymėjęs darbais ir lietuviška veikla praėityje.

Iš profesijos Zubrickas yra medicinos daktaras. Sakoma, kad tik geras žmogus gali būti ir geras daktaras. Pažinodamas Dr. Zubricką nuo gimnazijos laikų, manau, neklysiu sakydamas, kad jis niekad niekam nėra atsakęs pagalbos (visokios, ne tik medicinos). Būdamas gydytoju Lietuvoje, vokiečių okupacijos metu, o taip pat ir Lambrechtene (Austrijoje) jis išdavinėdavo lietuviams pažymėjimus, kurie padėdavo išvengti įvairių nacių laikais darbams registracijų bei kitų priverstinių prievolių. Už tai Zubrickas susilaukdavo ne tik nemalonumų, bet ir represijų. Būdamas atviras ir visada linkęs patarti bei patarnauti prašantiems, norėčiau manyti, kad Kybartuose, o taip pat ir Lambrechtene jis galėjo pasakyti savo nuomonę apie tikrą rusiško bolševizmo esmę. Jis taip pat nerado reikalo slėpti ir to, ką jis žino ir pergyveno su p. Lozoraičiu Voroneže, norėdamas tuo patarnauti lietuviškam reikalui. Jeigu manęs paklaustų apie Dr. J. Zubricko politines pažiūras, aš jo negalėčiau priskirti nė vienai esamai politinei partijai. Jis yra lietuvis patriotas mylįs savo kraštą ir žmones. Jis agitavo į I ir II Lietuvos seimą už krikščionių-demokratų partiją todėl, kad norėjo kuo greičiau šiai įgyvendinti žemės reformą, pagal jų programą, nepriklausydamas krikščionių-demokratų partijai. Būdamas 1920—1921 metais Marijampolės Apygardos Darbo ir Socialės Apsaugos inspektorium, matęs dvaro darbininkų pokarinį skurdą, lenkų dvarininkų pakrikusį luomą, Zubrickas tautiniais ir socialiais sumetimais siekė kuo greičiausio žemės reformos įgyvendinimo. Bet taip pat jis agitavo ir už L. Tautos Tarybą, kuri tuo metu sudarė vieningą Lietuvos tautos atstovybę.

Voroneže J. Zubrickas buvo ateitininkų sporto sekcijos vadovu, čia suorganizavo pirmąjį skautų būrį, K. Naumiestyje šaulius, Žiburio draugiją ir, Mykolo Slezevičiaus vyriausybei valdant, būdamas Spaudos biure (prie Ministerio Pirmininko, vėliau prie Generalinio štabo) dirbo Lietuvos kariuomenės organizacijos srityje.

Dr. J. Zubrickas yra stipraus, inteligentiško ūkininko (tėvas baigęs 4 gimn. klases) sūnus, gimęs 1896 m. gegužės mėn. 22 d. Turčinų kaime, Šakių apskr., Paprūsėje (tėviškės laukai siekia Prūsijos sieną). Pradžios mokslo išėjęs K. Naumiestyje, gimnaziją lankęs Vilkaviškyje ir Voroneže, medicinos mokslus baigęs Berlyno universitete 1929 m.

Daktaro praktika vertėsi Kudirkos Naumiestyje, Kybartuose, Lambrechtene (Austrijoje) ir dabar (Amerikoje) dirba Kankakee State Hospital, Ill. Atvažiavęs į JAV (1951 m.) dirbo — Industrial Hospital, Cleveland, vėliau Chicago — St. Joseph Hospital. Šalia medicinos

praktikos Kybartuose, buvo šaulių sanitarinių kursų, sporto klubo "Sveikata" vadovu. Pažymėtina, kad šias šalutines pareigas Dr. J. Zubrickas atlikinėjo ne tik nemokamai, bet pats jas finansavo (sporto klubą). Tėvui mirus, perėmė valdyti savo tėviškę Turčinuose, o vėliau ir savo tetos ūkį. Tėviškėje būdamas, palaikydavo glaudų ryšį su vietos žmonėmis, bendraudamas su jais įvairiose srityse. Už jo atvirumą ir širdingumą vietos žmonių jis buvo labai mėgiamas. Zubrickas yra gamtos mylėtojas. Savo tėviškę papuošęs dekoratyviais medžiais ir užvedęs didžiulį pavyzdinę, sodą. Iš jaunų dienų mėgo sportą, dalyvavo sporto rengimuose bei organizacijose.

Jojo 60 metų sukaktuvių proga norėčiau priminti jojo gyvenimo eigos požymį, skirtingą nuo daugelio kitų lietuvių inteligentų gyvenimo. Zubrickas nevargo medžiaginiai eidamas studijas taip, kaip vargdavo daugelis kitų inteligentų. Jis buvo pasiturinčios šeimos narys, jojo vienas dėdė, J. Zubrickas, buvo Lietuvos Valstybės Kontrolierius, antras — kunigas, amerikietis, kuris jį ne tik finansavo (jo studijų metu Berlyne), bet ir paliko po mirties dar palikimą. Todėl Dr. Zubrickas nebuvo šelpiamas iš viešųjų tautos fondų studijų metu. Jis mokslus išėjo savo ir savo giminių pinigais. Tačiau lietuvių tautai savo veiklą (aprašyta čia tik dalis) jis yra davęs. Kai kas prikiša jam suvalkietiško individualisto požymių — savarankumo ir nepasidavimo minios nuomonei. Tačiau aš norėčiau matyti lietuvių tautos tarpe kuo didžiausią skaičių tokių savarankiškų, susipratusių lietuvių inteligentų — individualistų, kurie nepasiduoda laikotarpio nuotaikoms, eidami tikru Lietuvos keliu. Norėčiau manyti, kad jie yra tikrieji lietuvių tautos ramsčiai.

Šių sukaktuvių proga linkėtina jam geros sveikatos ir ištvermės, sulaukti grįžimo valandos į gimtuosius laukus ir dar įmesti meškere į šėšupės vandenį, tekančius pro gimtuosius namus...

"NAUJIENAS" SKAITO VISU SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ISTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. Tel.: LAFayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antr., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. diena. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00,
o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 38, ILLINOIS
GRovehill 6-7575

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAFayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLIFFside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SOUTH 49th COURT CICCERO 50, ILLINOIS
TOWNhall 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
HAYmarket 1-2028

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

T. KUCZEWSKI & CO. naujoje vietoje

4102 ARCHER AVENUE Tel.: FRontier 6-6399

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus priimame ofise. Galima siųsti ir paštu.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu, ir pristatymas garantuojamas.

REIKALAUKITE KATALOGŲ.

Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje.

Siuntiniai pristatomi gavėjui 5—6 savaitių bėgyje.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SVARBUS PRANEŠIMAS MŪSŲ TAUPYTOJAMS

2%

DU NUOŠIMČIUS MOKĖSIM UŽ TAUPYMO
INDĖLIUS (SAVINGS ACCOUNT) PRADĖDANT
1956 METŲ LIEPOS 1 DIENĄ.

Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposit Insurance Corporation.

METROPOLITAN STATE BANK

2201 West Cermak Road

Chicago 8, Illinois

Telephone: VIRginia 7-6430

Televizijos pasaulyje

Hollywoode ir aplink jį susikoncentravo apie 180 televizijos programų gamintojų (producers). Vienų studijos tėra tik nedidukės salės, kur programa įsukama į filmus. Kiti programų gamintojai žinomi visai Amerikai. Jų programos pertransliuojamos į kitus miestus, ir turi dešimtis milijonų žiūrovų. Tokios studijos užima, kaip ir kino studijos, išstisus kvartalus. Televizijos transliavimo kompanijos, kaip CBS ar NBC žinomos visai Amerikai. Sunset bulvare kyla jų impozantiški rūmai. Susipažinti su tuo pasauliu tenka bent visą savaitę lankytis jų studijose ir stebėti jų darbą.

TV studijos, iš kur programos vaizdai patenka į tamstų TV ekranus, išmėtytos po Hollywoodą ir už jo ribų. Milžiniška tokių studijų koncentracija pavadinta impozantiškuoju "Television City" vardu. Tačiau, tik šiomis dienomis iškilo kita studija, už Hollywoodo kalnų, Burbanko mieste, kuri savo modernumu pralenkia ir TV City studiją.

Populiarios programos, kaip "I love Lucy", "Our Miss Brooks" ir kt. yra filmuojamos. Kartu su kitais turistais, imame prie TV studijos tam tikro informacijos langelio, nemokamą lankytojo bilietą ir skubėjime į vidų. Štai matome "Our Miss Brooks" pastatymą. Milžiniškoje patalpoje apie tris šimtus vietų lankytojams. Žemai filmavimo arenoje viskas parengta pastatymui — matome bent 7 atskirus tarpus. Tai įvairūs kambariai, kur vyks pastatymo veiksmas. Filmavimo metu nereikia keisti dekoracijų, tik artistams ir filmuotojams pereiti keletą žingsnių į kitą iš anksto parengtą kampelį. Viskas vyksta nepaprastu tikslumu, kaip gerai suderintas mechanizmas. Keli filmavimo aparatai begarsiai šliaužia pagal režisoriaus nurodymus, kurie duodami iš atskiros kabinos, tiesiog į filmuotojų telefono ausines.

Suprantama, su publika labai skaitomasi; jiems pristato žvaigždes. Už tai sulaukdami nuoširdžių aplodismentų.

Kitur mes galime užtikti pirmąjį TV filmo demonstravimą. Studijoje matome ir aktorius, to filmo dalyvius. Filmas jau baigtas, išdailintas, sukarpytas, bet, pavasarį pirmą kartą pademonstruotas filmas, pasirodys TV programoje tik rudenį.

Po kelių apsilankymų studijose, visa jų aplinka ir atmosfera jau pasidaro pažįstama. Trapios dekoracijos fone, programoje pasidaro turtingų kambarių vaizdais arba poetiškais gamtos vaizdeliais. Tikrumoje tai nupieštos ir vykusiai apšviestos paprastos de-

koracijos. Keli TV aparatai, per kuriuos sunkiasi programos vaizdai, begarsiai rieda tarp aktorių. Virš aktoriaus galvos visad kaba mikrofonas. Programos filmuotojai turi ausines, per kurias gauna režisoriaus nurodymus.

Komiško pastatymo filmuose matome kaip griūva lūbos, tai tarnautojas numeta ant aktorių galvų minkštus lūbų imitavimus. Matome kaip dangumi plaukia debesys, tai tarnautojai suka dekoraciją, kurioj išpiešti debesys, prieš koją nors nejudomą daiktą, ar aktoriaus galvą.

TV City statomi gyvos programos vaizdai. Ten, kas patenka į aparato akutę, iš karto tampa matoma milijonams žiūrovų. Bet visa pastatymo procedūra yra ta pati, kaip ir sukanant filmą. Idomumas bene toks, kad keliuose į publiką atsukuose televizijos aparatuose matome būdingus melsvus šešėlius. Ta pati gyvoji programa, kuri vyksta čia pat studijoje, tik kilstelėjus akį matoma TV aparato ekrane. Burbanko NBC naujoje studijoje pažengta toliau. Gyvoji televizijos programa eina kaip scenoje, o virš jos didelis kaip kino teatro ekranas, ir jame jau televiziniiais šešėliais eina viskas tai, kas už kelių dešimčių pėdų žemiau, vaidinama. Toks stebuklingas technikos suderinimas visad gerokai parbloškia lankytoją. Matome toli, ir mažą iš tolo aktorių vaidinant, o akį pakėlus į ekraną, matome visas aktoriaus veido mimikos judesius.

Esama programų, kurias veržiasi lankyti ne dėl smalsumo, bet dėl gobšumo. Tai programos, kur tam tikrais atvejais dalinamos premijos, kurios būna ir labai nemažos. Taip pav. "Queen for Today" kasdieną lankoma tūkstančių moterų. Kiekviena lankytoja įteikia užpildytą su savo asmens daviniais kortelę. Komisija savo valia parenka keliolika moterų iš tos kortelių gausybės. Tos, parinktosios, prieš mikrofoną ir ekraną papasakoja savo pageidavimus, ką ir kodėl jo norėtų gauti. Būna čia juokų, būna ir ašarų. Išrinktajai dovanos tikrai nemenkos. Tokio pobūdžio programos tikrai komercinės. Intriguojantis turinys priverčia tokias programas plačiai sekti. Bet ir pretenduojančios į meniškų pastatymų tėra tik gudriai užmaskuota kurios nors komercinės firmos reklama, kuri, progą pagavus, įterpia savo pasiskelbimą.

TV programų pastatymas yra daug milijoninis būsnis, todėl nenuostabu, kad radijo vaidinimų rašytojai yra gerai apmokami. Už vaidinimą, ku-

ris trunka 1 val., mokama 2 ir kartais daugiau tūkstančių dolerių. TV ekranas labai raiškus, todėl ir čia susidarė išstisios armijos scenarijų rašytojų, visokių agentų ir tarpininkų. Taip pat susikūrė TV "žvaigždės" ir "žvaigždelės".

Tuo tarpu, dabar, TV programų pasaulis labai pajungtas komerciniams tikslams, kuriuos labiau ar mažiau režisorių įgudimas suinteresuoti publiką. Nuo tikrojo meno TV radijo programos taip pat skiriasi, kaip populiarių magazinių ar žurnalų novelės bei apysakos skiriasi nuo tikros literatūros kūrinio. Vieni ir kiti visų pirma stato savo uždavinį intriguoti žiūrovą ar skaitytoją, nekvaršindamos galvos iškelti ir išspręsti kurią ryškesnę buitės problemą.

Hollywoodo turistams dabar TV pasaulio ekskursijos labiau prieinamos už negaunamą ir neapčiuopiamą kino pasaulį, todėl nereta TV studijose lankytojų tarpe sutikti ne tik žmogų iš kito steito, be ir iš kito kontinento.

PASIMATYKI

CARR-MOOD
3039 SOUTH HALSTED
STANLEY LITWIN

STANLEY LITVINU

APIE JŲSŲ
SULIAICIJOS
PROBLEMAS

Yra laikas
atli savo namų
žiemei.

Arime išdirbtą
ciją pilno pasi-
no A-1 rūšies
lentų ir namams
materialų.

LUMBER COMPANY

ST. LOUIS, MO. Tel. FACTORY 2-1272
ST. LOUIS, MO. — LIETUVIAI S. SMONAL

GARSINKI

ES NAUJENOSE

VAŽIUOJATE ATOSTOGŲ?
PASIMKITE SAULĖS AKINIUS

Prirašykite jums pagal gydytojo receptą

JŲSŲ AKIŲ APSAUGAI
NUO VASAROS SAULĖS

Jeigu jūs pamestumėte savo reguliarius akinius, saulės akiniai Jums atarnaus jų vietoje.

PARDUODAME IR KREDAVIMUI

DR. POWELL

JŲSŲ ASMENISKAS OPTIKETISTAS

Raštinė vėsinama Jūsų atostogumui!

3505 S. HALSTED

Virginia 7-1132

ŽMOGUS IŠ KITO PASAULIO

Gerbiameji, jūs galite tikėti, ar netikėti, bet aš tikiu. Ir sakau: — yra kitas pasaulis!

Nesakykite, kad aš esu tamsuolis ir prietaruose paskendęs žmogus. Ne! Yra daug žmonių, kurie tiki. O kiti ne tik tiki, bet ir žino — patys savo akimis yra matę žmonių iš kito pasaulio. Juk ir mes visi dar neseniai skaitėm spaudoje aprašymus įvairių paslapčių žemėje ir erdvėje. Matote!

Bet svarbiausia — jūs patys tuojau įsitikinsite. Tik leiskite man viską iš eilės, kaip buvo, papasakoti.

Gyveno ir gyvena pas mus du dypukai: Nikodemas Triušinskas ir Napoleonas šliapkus. Žmonės, kaip žmonės. Kas galėjo ką pamanyti? Teisybė, tas Triušinskas kažkada ir kažkur buvęs profesorius, o Napoleonas — nepakeičiamas tvorų tvėrimo specialistas. Bet kas iš to? Iš tų laikų jiems liko tik prisiminimas ir vienam toks patraukimas, sakyti, "hobby", prie įvairių popierių, o kitam — prie visokių pagalių, "two by four" ir kitokių malkų. Pamatyti, pareina Nikodemas iš darbo ir parsineša glėbį visokių popierių, o šliapkus — visą našlą įvairių lentgalių bei pagalių. Vienas vis varto ir žiūrinėja tuos popierius, kitas rankioja, dėlioja ir kalinėja tuos pagalius. Gi šiaip, sakau, žmonės, kaip ir visi žmonės.

Abu gyvena draug, viename kambaryje. Vieno lova viename pasienyje, kito — kitame.

Ir dirba draug. Iš dėkingumo savo geradariams, atvežusiems juos į šią laisvės ir laimės šalį, jie saugo ir valo jų patogumų vietas. Darbą abu atlieka sąžiningai ir gerai ne tik iš dėkingumo, bet ir su prasdami, kad jie dar ir savo kraštą atstovauja — yra čia lyg ir jo ambasadoriais. Ir algą, žinoma, gauna vienodą.

Kai susitinku kada Nikodemą Triušinską, tai sakau:

— Labas! Kas gero? Ką veikia Napoleonas?

O Triušinskas paprastai atsako:

— Ką gi veiks Napoleonas? Sėdi lovoje malkomis apsikroves, ir į vieną pagalią jau dešimtą svarą vinių baigia suvartyti...

Gi kai sutinku Napoleoną šliapkus, sakau:

— Sveikas! Kaip sekasi? Ką veikia Nikodemas Triušinskas?

— Guli lovoje popieriais apsikroves, ir sapnuoja...

— Ir ką gi jis sapnuoja?

— Kas gali supaisyti mokyto žmogaus sapnus...

Vieną kartą atsitiko taip, kad Napoleonas šliapkus, iš didelio dėkingumo, uoliai eidamas "ambasadoriaus" pareigas, paslydo ir išsisuko koją. Kelias dienas aš jo nemačiau. Ir kai susitikau Nikodemą Triušinską, tai tuojau ir klausiu:

— Sakyk, brolau, kaipgi ten su Napoleonu?

Nikodemas Triušinskas netikėtai pasikeičia. Jo išvaizda pasidaro majestotiška. Veidas tamsiai paraudonuoja. Akys išsiplečia ir, įsiremusios žvilgsniu į mane, sustingsta. Ir sako jis man:

— Jeigu Napoleonas tamstai "brolis", tai galite nueiti ir pasiziūrėti... Kodėl vis mane klausinėjate?

— Atleiskite, — sakau, — ponas Triušinska, argi jau negalima pažįstamą žmogų paklausti, kaip jo draugo sveikata? O nueiti, tai tikrai nueisiu...

Nutilau, nes ponas Triušinskas staiga rankomis pradėjo išdarinėti virš savo galvos bei priešais mano nosį nematytus kabalistinius ženklus ir, pasišokėdamas bei purkšdamas baltomis putomis, ėmė šaukti:

— Koks draugas, koks?!... Tarp mūsų nieko bendro nėra!... Aš dar nepamišęs! Aš negaliu amžinai apie vieną ir tą patį dalyką kalbėti! Pas ji nieko kito galvoje nėra, tik "two by four" ir kitoki pagaliai... Ir daugiau nieko jis nesėka. Aš negaliu!... Menas, kultūra ir literatūra jam visiškai svetimos sąvokos. Tai yra žmogus iš kito pasaulio...

— O kodėlgi su tuo žmogum nepakalbėti apie jo pasaulį ir "two by four"? — išdrisau paabejoti.

— Nėra prasmės... Nesusikalbėsi... Tai visai skirtingas pasaulis... Jūs suprantate... Juk įdomiaujatės spauda ir rašinėjate. Jau ir jūsų pasaulis kiek platesnis... O aš visą laiką rūpinuos mūsų krašto būsimos kultūros pagrindais, seku mokslo, meno ir literatūros naujausius laimėjimus, stebiu viso pasaulio aukštosios politikos vingių posukius, kad iš anksto pramatyčiau Tėvynės išlaisvinimui tinkamus būdus ir momentą... Tai yra visiškai kitas pasaulis... Tai yra mano pasaulis, kurio tokie Napoleonai niekad nepasieks! — kietai užbaigė profesorius.

Matote, gerbiameji, faktas anksčiau — yra kitas pasaulis! Net ir žmogus iš kito pasaulio čia pat, tarp mūsų, maišoši.

O vis dar atsiranda ignorantai, kurie nenori tikėti...

**LIETUVIAI
TAUPO
LIETUVIŠKOJE
TAUPYMO
IR
SKOLINIMO
BENDROVĖJE**

1. MES

**MOKAME
AUKŠTESNĮ
DIVIDENDĄ
2. KIEKVIENA
SĄSKAITA
LIGI**

**10,000.00
APDRAUSTA
FEDERALINĖS
VALDŽIOS
DRAUDIMO
ISTAIČOJ.**

**3. SAŽININGAS IR
MANDAGUS
PATARNAVIMAS**

AUGUSTAS SALDUKAS PREZIDENTAS.

DARBO VALANDOS: PIRM. ANTR. IR PENKT. 9-5 V.V.
KETVIRTADIENIAIS: " 9-8 V.V.
ŠEŠTADIENIAIS: " 9-4 V.V.
TREČIADIENIAIS: UŽDARYTA.

ADRESAS: 4038 S. ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILL.
TEL. LA. 3-6719

Visų rūšių apdrauda (insurance):

gyvybės, sveikatos, automobilių, namų ir kt. Parūpiname apdraudas jauniems vairuotojams. Naujiems automobiliams gauname 4% paskolas. Žemos premijos. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Atstovaujame senas, patikimas draudimo bendroves.

Prieš drausdamiesi kitur teiraukitės pas mus.

JONAS KUTRA,
GEN. APDRAUDŲ BROKERIS

2405 West 51st Street
Walbrook 5-5030 arba REpublic 7-7321

KING MIDAS SIULO JUMS

**Medžio ir Statybos Medžiagų
KREDITAI!**

Išsimokėjimui per 36 mėnesius — po \$5.00 per mėnesį.

OPEN MONDAY NITES 'TIL 8 P. M.

PORTLANDO CEMENTO, TINKAMO

smėliui — akmeniniam tinkui — dažytoms vandentekio plytoms gaminti.

90 svarų asfalto medžiagos

\$1.59

STOGAMS DENGTI (SECONDS) ritinys

SPECIALIAI PAVASARI

Faneros, 4'x8" plokščių, 5/16" storio, geros rūšies kv. pėda **12c**

Mūrininkams presuoto medžio 4'x8"-1/8" storio, kv. pėda **9c**

Asbesto nedegamų lentų 4'x8" 3/16 storio, kv. pėda **12c**

Porčiams ir stogams pilkų dažų, šiaip po \$4.95 — pas mus **\$2.89** specialiai — galionas **2**

Lentynoms lentų 12" pločio, sausų, baltos pušies — kv. pėda **13c**

Gatavi rėmai ir langai mediniams ir mūriniams namams. Labai žema kaina **\$15.95**

2"x4" obliuotų supiaustytų medžių, Nr. 1 Eglė 6" iki 16" — ilgio pėda **9c**

3/8" tinko plokščių — 1 rūšies, 32"x48" gabalų plačiai vartojamų — kv. pėda **4 1/2c**

— Visi Telefonai: HAYmarket 1-2031 —

Kiekvienu atveju atneškite pilną reikalingų medžiagų sąrašą ir nupirksite čia pigiau. Visus paskelbtuosius dalykus, užsimokėjęs galėsi išsinešti iš mūsų sandėlio.

King Midas

2221 S. ASHLAND AVE.

2 FULL CITY BLOCKS OF REAL VALUES

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Persiuntimai į Lietuvą

ATDARA NUO PIRMAD.

IKI PENKTADIENIO

9:00 ryto iki 4:30 po pietų.

Siuntiniai priimami

TIKTAI SUSITARUS.

Pirm atvykstant telefonuoti dėl susitarimo.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SO. STATE STREET

CHICAGO 4

Tel.: WAbash 2-9354

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, JULY 7, 1956

MENO ŽINIOS

(Tęsinys iš 2-ro pusl.)

suprasti ir pačius dailininkus.

Prof. Ad. Varnas iškėlė mintį apie menininkus ir visuomenę. Jisai paklausė: kiek dailininkai padarė, kad visuomenė juos ir jų meną suprastų ir įvertintų. „Ar mes galime statyti“ sako jis, „visuomenei kokius reikalavimus? Gal mes patys esame kalti, kad visuomenė mūsų nesupranta. Reikia pasirūpinti, kad prie visuomenės būtų galima prieiti lietuviybės išlaikymo keliu“.

Sudaroma rezoliucijos komisija iš trijų kolegų: prof. A. Varno, Kaz. Varnelio ir Br. Murino. Prie paruoštos rezoliucijos duota keletas pataisų ir pasiūlymų. Galutinai suredagauta rezoliucija buvo vienbalsiai priimta ir įteikta Kultūros kongreso pilnates rezoliucijų komisijai. Buvo dar daug norinčių diskutuoti, bet laikas vertė skubėti ir ne visiems teko pasisakyti savo nuomonių.

Padės lituanistikos mokyklai

Sudarytas komitetas iš trijų dailininkų: Ad. Varno, Vl. Vaitiekūno ir seselės Marcelės, kad ji paruoštų lituanistikos mokyklai meno pamokas. Tokių pamokų numatoma per metus turėti ne mažiau, kaip 35.

Dail. Vl. Vaitiekūno sukurtinė paroda

Dail. Vladas Vaitiekūnas yra baigęs Kauno meno mokyklą, gilinęs meno žinias užsieny, Lietuvos gimnazijose dėstęs meną. Savo 50 metų sukakties proga Lietuvių Auditorijoje surengė savo meno darbų parodą, išstatydamas arti trejeto desėtkų kūrinių. Paroda tęsis iki liepos mėn. 15 d.

Dailininkas Vaitiekūnas yra realistas, bet turi patraukimą į simbolizmą. Humanistinė idėja skatina Vaitiekūną keisti įprastą realistinę temą kita, kūrybine forma. Jisai nori atkurti „natūralų žmogų“, kad jis pastebėtų save, kad nebūtų toks, koks yra materialinio gyvenimo srovėn patekęs.

Vis dėlto, menininkui, kaip ir eiliniam piliečiui, tenka skaitytis su bendrom ekonominio gyvenimo problemom, plus — meno problemom. Reikia rasti pragyvenimui šaltinį, kad ir ne savo srity. Dail. Vaitiekūnas ir pats jaučia, kad jo užsimojimais simbolizmo srityje nepasiekia savarankiškos kūrybos aukštumos. Realistas dailininkas ir kartu filosofas — dvasinių aspektų, kokius žmogus tegali suvokti, paivaizduotojas — pastato save ne lengvą padėtin. Jis bando paivaizduoti ne tik žmogaus vidinius (dvasios) gyvenimo kompleksus, bet ir visatos problemą bei visatos raidą. (Kat. Nr. 1 — „Visatos problema“ ir Nr. 2 — „Visatos raida“).

Mes turime du simbolistus — Čiurlionį ir Šimonį, kurie labai skirtingi ne vien technika, bet ir kūrybinėmis savybėmis. Čiurlionis gilus mistikas, filosofas, abstrakininkas ir realistas, žodžiu, visos meno kryptys, net

muzika, susumuojamos viename mene. Čiurlionis yra gilus, kaip Vydūnas. Šimonis — realistas ir simbolistas, kurio kompozicijose, dažnai žodžio prožektorinės šviesos bei tautiniai motyvai.

Šio straipsnio rašėjas nesiima dail. Vl. Vaitiekūno kūrybos analizuoti. St. Tamulaitis parodos kataloge plačiai nušviečia dailininką ir jo kūrybą. Norisi tik pastebėti, kad dailininko simbolistiniai kūriniai (jų yra 6) neprašoka kitos meno srities, atseit, realistinės jo tapybos kokybės. Didelio dėmesio yra verti „Muzikas“, kurio modeliu buvo Algirdas Motiekaitis, „Malda“, Ad. Varno, „Lietuvaitės“ portretai ir daug kitų kompozicijų. Be to, du puikūs grafikos darbai (tušas): „Muencheno tiltai“ ir „Šv. Luko bažnyčia“ Mucache.

Dail. A. Rūkštelė išvyko į rytus

Iš Los Angeles į Kultūros kongresą buvo atvykęs dailininkas Antanas Rūkštelė su šeima, ponina Alena Rūkšteliene, dukrom: Raminta, Egle, kurios dainavo bendrame chore Dainų šventėje ir sūnum Saulium.

Svečiai Chicagoje įsigijo gerų įspūdžių, sutiko daug pažįstamų ir draugų.

Liepos 4 d. ponai Rūkšteliai atsisveikinę su čikagiečiais išvyko į Detroitą. Iš ten vyks į Washingtoną, kur gyvena ponios Rūkštelienės brolis pulk. Valušis. Pabuvoję sostinėje, pasuks į New Yorką.

Dail. Rūkštelė Kongreso metu dalyvavo ir Meno sekcijos posėdyje.

Kolbos reprodukcijos

Gegužės mėnesio „Aidų“ žurnalas išėjo gražiai papuoštas dail. Zenono Kolbos 7 reprodukcijomis — mozaikomis ir vitražais. Viršelyje įdėta „Angelo“ mozaika.

Dail. Z. Kolba yra Chicagos apygardos Am. Lietuvių Dailininkų S-gos pirmininkas.

J. BREIVE & SON CONSTRUCTION CO.

1442 SO. 48th COURT, CICERO 50, ILLINOIS

Statome naujus namus ir garažus. Atliekame visokių trobesių ir patalpų įvairius remonto darbus skubiai, gerai ir pigiai.

Skambinkite: Tel. DA 6-2793 nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Tel. OL 2-5121 nuo 6 val. vakaro iki 11 val. vakaro.

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROVEHILL 6-9136

M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

Naujausias Nešiojamas Vėsintuvas

Atvėsina kambarį, darbovietę ar automobilį

Kainuoja

tiktai

\$39.95

Turime įvairios rūšies kitų vėsintuvų.

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS ĮVAIRIŲ BALDŲ.

Duodame prekes išmokėjimams. — Lietuvių valdoma įstaiga.

FELIX A. RAUDONIS, NELLIE BERTULIS, sav.

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY

2310 WEST ROOSEVELT ROAD

Telefonas: SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

SVEIKI DANTYS — LAIMINGI ŽMONĖS!

Kiek skausmų tenka prikentėti, naktų nemiegoti vien dėl to, kad laiku nebuvo susirūpinta tinkama dantų priežiūra. Pervėlu būna tada, kai dantys ima pūti ir pasidaro jūsų kančių, nemalonumų bei daugelio vidaus ligų priežastimi.

Nedarykite klaidos! Veikite šiandien! Įsigykite

DR. A. J. GUSSEN'Ų (GUSTAINIO) KNYGĄ

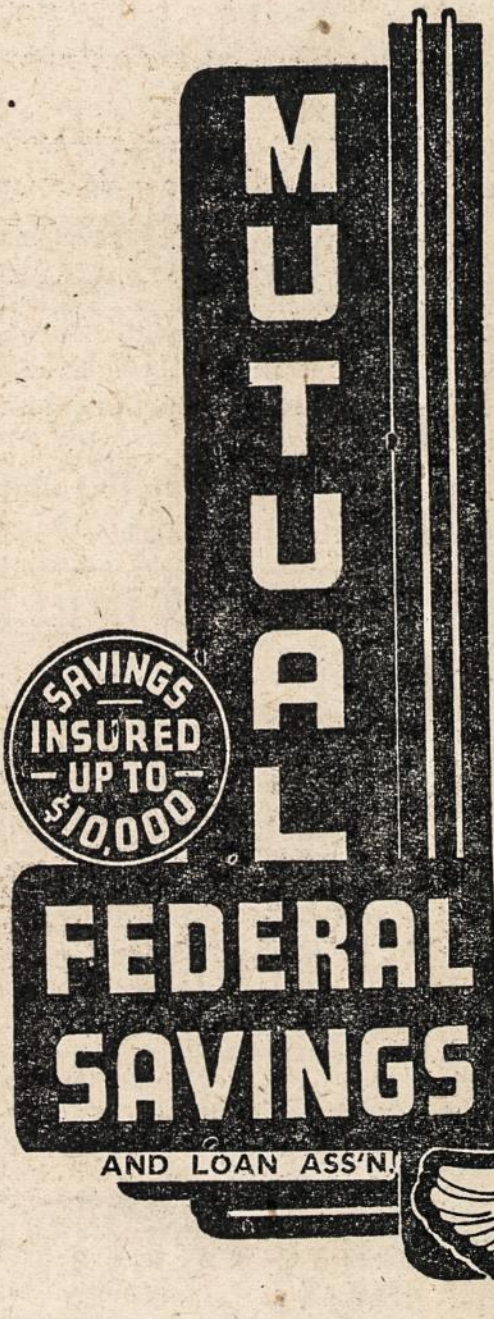
Dantys, jų priežiūra, sveikata ir grožis

Lietuvių kalba tai pirmas platesnis veikalas apie dantis! 200 pusl., kietais drobiniiais viršeliais, kainuoja — \$4.00. Siųskite čekį arba Money Orderį.

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

(PLATINTOJAMS 25% NUOLAIDOS)

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį
- Augštus dividendus išmokėjo visada be perstojo.
- Patrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

PRADEKITE TAUPYTI SIANDIEN!

Chartered and Supervised by the United States Government.

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

Phone VI 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visai neatidaroma.